

Crna

Gora

Ministarstvo sporta i mladih

Adresa: Svetlane Kane Radević 3,
81000 Podgorica, Crna Gora tel: +382 20 684 900 ms@ms.gov.me
www.gov.me/ms

ZAVRŠNI IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI STRATEGIJE RAZVOJA SPORTA CRNE GORE 2018-2021

Ministarstvo sporta i mladih Crne Gore

Sadržaj:

<u>Sadržaj:</u>	4
<u>I UVODNI REZIME:</u>	5
<u>II KLJUČNA DOSTIGNUĆA:</u>	16
<u>STRATEŠKI CILJ I: Uspostavljanje funkcionalnog sistema za osnivanje i rad sportskih organizacija</u>	16

STRATEŠKI CILJ II: Unapređenje sporta djece učenika i studenata i podsticanje njihovog bavljenja sportskim aktivnostima.....	17
STRATEŠKI CILJ III: Unapređenje bavljenja sportom kroz klubove i sportsku rekreaciju, promocija i podsticanje svih građana na bavljenje sportom	23
STRATEŠKI CILJ IV: Unapređenje i promocija razvoja sporta osoba sa invalidetom	28
STRATEŠKI CILJ V: Podsticanje i promocija vrhunskog sporta i sportista sa vrhunskim reprezentativnim rezultatima	29
STRATEŠKI CILJ VI: Podsticanje djelovanja Crnogorskog olimpijskog komiteta, Paraolimpijskog komiteta Crne Gore i nacionalnih sportskih	30
saveza	30
STRATEŠKI CILJ VII: Promocija Crne Gore kroz sport	31
STRATEŠKI CILJ VIII: Unaprijeđen sistem utvrđivanja zdravstvene sposobnosti sportista	34
STRATEŠKI CILJ IX: Sprečavanje negativnih pojava u sportu	37
STRATEŠKI CILJ X: Unapređenje stanja sportske infrastrukture u Crnoj Gori	39
STRATEŠKI CILJ XI: Podsticanje istraživačko-razvojnog, vaspitno-obrazovnog i stručnog rada u sportu kao i stručno osposobljavanje u sportu...	40
III TABELA ZA IZVJEŠTAVANJE	42
IV NALAZI EVALUACIJE:.....	61
V PRIKAZ UKUPNO PLANIRANIH I UTROŠENIH FINANSIJSKIH SREDSTAVA.....	64
VI GENERALNE PREPORUKE ZA NAREDNI PERIOD SPROVOĐENJA JAVNE POLITIKE.....	65

I UVODNI REZIME:

Strategija razvoja sporta 2018-2021, predstavlja strateški dokument kojim je Vlada Crne Gore definisala osnovne strateške i operativne pravce razvoja politika sporta u Crnoj Gori. Strateški dokument je drugi ovog tipa, odnosno, predstavlja nastavak politika sporta definisanih u okviru Nacionalnog programa razvoja sporta koji je važio je u periodu 2012-2016. Predmetni dokument je usvojen na četvorogodišnji period, za čiju realizaciju su pripremljena dva akciona plana, i to:

Dva akciona plana

Plan realizacije Strategije razvoja sporta za period 2018-2019

Plan realizacije Strategije razvoja sporta za period 2020-2021

Tabela br. 1: Broj usvojenih akcionih planova za realizaciju strateškog dokumenta

U prethodnom periodu izrađena su i tri godišnja izvještaja o realizaciji strateškog dokumenta i to za 2018, 2019 i 2020. godinu. U skladu sa obavezama definisanim u okviru sistema praćenja sprovođenja i izvještavanja o realizaciji akcionih planova, na godišnjem nivou su izrađeni izvještaji o sprovođenju strateškog dokumenta (2018, 2019 i 2020. godina), koji su usvojeni od strane Vlade Crne Gore.

Strateški dokument sadrži prioritete smjerove razvoja sporta u Crnoj Gori, koji su izrađeni u okviru jedanaest strateških ciljeva zastupljenih u strategiji:

Uspostavljanje funkcionalnog sistema za osnivanje i rad sportskih organizacija

Unaprijeđenje sporta djece, učenika i studenata i podsticanje njihovog bavljenja sportskim aktivnostima

Unaprijeđenje bavljenja sportom kroz klubove i sportsku rekreaciju, promocija i podsticanje svih građana na bavljenje sportom

~~Unaprijeđenje i promocija razvoja sporta osoba sa invaliditetom~~

Podsticanje i promocija vrhunskog sporta i sportista sa vrhunskim reprezentativnim rezultatima

Podsticanje djelovanja Crnogorskog olimpijskog komiteta, Paraolimpijskog komiteta Crne Gore i nacionalnih sportskih saveza

Promocija Crne Gore kroz sport

Unaprijeđen sistem utvrđivanja zdravstvene sposobnosti sportista

Sprječavanje negativnih pojava u sportu

Unaprijeđenje stanja sportske infrastrukture u Crnoj Gori

Podsticanje istraživačko-razvojnog vaspitno-obrazovnog i stručnog rada u sportu, kao i stručno osposobljavanje u sport

Pored strateških ciljeva, strategija sadrži u ukupno 16 operativnih ciljeva raspoređenih u okviru jedanaest oblasti.

Strategija razvoja sporta istekla je krajem 2021. godine, a obaveza Ministarstva sporta i mladih je bila da do kraja prvog kvartala 2022. godine podnese Vladi Crne Gore Završni izvještaj o realizaciji Strategije, u okviru kog će biti predstavljen i godišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana Strategije za 2020-2021. godinu. Ipak, nekoliko je razloga zbog kojih ovaj organ nije bio u mogućnosti da blagovremeno ispuni navedene obaveze:

- Sprovođenje eksterne evaluacije Strategije razvoja sporta 2018-2021. godine, realizovana je u maju 2023. godine. Evaluacija je sprovedena uz podršku kancelarije UNICEFa u Crnoj Gori.
- Reorganizacijom državne uprave u januaru 2021. godine, Ministarstvo sporta i mladih je prestalo da postoji. Formirana je Uprava za sport i mlade, a nadležnosti Ministarstva sporta i mladih, u oblasti izrade strateških i zakonskih dokumenata, preuzelo je novoformirano Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta. Navedena činjenica je uslovlila da proces izvještavanja i evaluacije politika sporta u Crnoj Gori bude usporen i da navedeni izvještaj bude definisan u 2023. godini.
- Nakon ponovne reorganizacije državne uprave koja je uslijedila u maju 2022. godine, obrazovano je novo Ministarstvo sporta i mladih koje je preuzelo obaveze prethodnog Ministarstva prosvjete nauke, kulture i sporta i Uprave za sport i mlade i nastavilo aktivnosti u oblasti izvještavanja o realizaciji Strategije razvoja sporta 2018-2021. kao i izrade novih strateških i zakonskih dokumenata.

Potrebno je istaći da strateški dokument koji je usvojen 2018. godine, **nije sadržao kvantitativne ili kvalitativne vrijednosti indikatora učinka vezanih za značajan broj operativnih ciljeva**, u skladu sa standardima kvaliteta i zahtjevima koji su definisani u okviru Uredbe o načinu i postupku izrade, usklađivanja i praćenja sprovođenja strateških dokumenata, kao i prateće Metodologije koja definiše smjernice za izradu strateških dokumenata u Crnoj Gori. Iz navedenog razloga, prilikom procjene nivoa dostignutosti postavljenih indikatora učinka, nije bilo moguće u cjelosti napraviti usporedbu između početnog stanja u određenoj oblasti predmetnih politika prilikom usvajanja strateškog dokumenta 2018. godine, sa ciljnom vrijednošću indikatora učinka za 2021. godinu, kao poslednjoj godini sprovođenja strategije. Takođe, važno je ukazati da određeni strateški ciljevi/oblasti **nisu sadržali definisane operativne ciljeve**, zbog čega je u tim oblastima pruženo izjašnjenje isključivo o postignutim rezultatima za vrijeme sprovođenja strateškog dokumenta.

Dodatno, **eksterna (ex-post) evaluacija** Strategije razvoja sporta 2018-2021, koju je sproveo **nezavisni ekspert** angažovan od strane **UNICEF-a**, pokazala je da postojeći indikatori koji su zastupljeni u strateškom dokumentu ne daju mogućnost procjene stvarnog uticaja i postignutog učinka strateškog dokumenta u četvorogodišnjem periodu sprovođenja javne politike. Pored navedenog, mnogi od operativnih ciljeva zastupljenih u

strategiji ne sadrže definisane indikatore učinka, što je predstavljalo dodatnu prepreku prilikom procjene postignutog učinka i efekata strateškog dokumenta. Takođe, važno je ukazati na generalnu preporuku evaluacije koja se odnosi na potrebu da u novom strateškom dokumentu bude definisan kvalitetan i mjerljiv mehanizam za monitoring, izvještavanje i evaluaciju, zasnovan na funkcionalnom sistemu prikupljanja podataka i boljoj saradnji između svih subjekata koji učestvuju u sprovođenju strateškog dokumenta

S tim u vezi, poseban akcenat je potrebno staviti na potrebu **kreiranja indikatora učinka** i novom strateškom dokumentu, koji moraju biti definisani na način da imaju jasnu metodologiju, provjerljivost i dostupnost. Ovo je uslov, kako bi se izbjegao problem nemogućnosti evaluacije stvarnog uticaja i efekata koji se žele postići novim strateškim dokumentom.

Ipak, važno je istaći da su u cilju što preciznijeg predstavljanja nivoa ostvarenosti indikatora učinka, iskorišćena sva dostupna nacionalna, regionalna i međunarodna istraživanja u periodu 2018-2022. Prilikom procjene nivoa dosegnutosti indikatora učinka, kao početna vrijednost su iskorišćeni podaci iz perioda usvajanja strateškog dokumenta. Svakako, prilikom izrade novog strateškog dokumenta poseban akcenat će biti stavljen na izradu indikatora učinka koji će biti usaglašeni sa nacionalnim metodološkim okvirom za izradu strateških dokumenata u Crnoj Gori.

U narednom segmentu uvodnog rezimea pružen je kratak prikaz najvažnijih rezultata ostvarenih u toku sprovođenja javne politike:

† **Uspostavljanje funkcionalnog sistema za osnivanje i rad sportskih organizacija**

U prethodnom periodu sprovođenja politike preduzeti su koraci u cilju izgradnje funkcionalnog sistema za osnivanje i rad sportskih organizacija. Tako je, od ukupnog 854 podnesenog zahtjeva za rad sportskih organizacija, 701 zahtjev usvojen, 126 odbijeno, a 27 zahtjeva obustavljeno. Značajan iskorak je napravljen kroz usklađivanje sa Zakonom o sportu, gdje su Crnogorski olimpijski komitet (COK), Para-olimpijski komitet (POK) i nacionalni sportski savezi uskladili rad, organizaciju i opšte akte sa Zakonom o sportu. Takođe, Ministarstvo sporta i mladih donijelo je rješenja o usklađivanju rada, organizacije i opštih akata predmetnih sportskih organizacija sa odredbama Zakona o sportu. Međutim, činjenično stanje ukazuje da je potrebno uložiti dodatne napore u cilju jačanja nivoa poznavanja važećih zakonskih propisa od strane sportskih radnika, sve u cilju dostizanja većeg nivoa implementacije pravnog okvira.

† **Unaprijeđenje sporta djece, učenika i studenata i podsticanje njihovog bavljenja sportskim aktivnostima**

Strateškim dokumentom je poseban akcenat stavljen na organizaciju predavanja o važnosti bavljenja sportom i sportskim aktivnostima koja su bila namijenjena djeci, učenicima i studentima, sve u cilju podsticanja većeg nivoa bavljenja sportskim aktivnostima. Navedene aktivnosti su sprovedene od strane Crnogorskog školskog sportskog saveza, Studentskog sportskog saveza i drugih sportskih organizacija. U cilju uključivanja što većeg broja djece u bavljenje sportskim aktivnostima, Zakonom o sportu propisana je obaveza sufinansiranja članarina za djecu koja se bave sportom u okviru sportskih klubova. Ministarstvo sporta i mladih je preduzelo sve potrebne korake u cilju što većeg uključivanja djece u

sportske aktivnosti kroz sufinansiranje tj. plaćanje djela članarine za djecu koja se sportovima bave u okviru sportskih klubova.

Takođe, donesena je i posebna Odluka kojom su definisane vrste sportova, u okviru kojih će bavljenje aktivnostima biti sufinansirano, kao i uzrast djece koja će biti finansirana. Osim navedenog, u fazi izgradnje je i više savremenih školskih sportskih sala. U prethodnom periodu je Ministarstvo sporta i mladih investiralo sredstva u izgradnju, rekonstrukciju, adaptaciju i opremanje 58 sportskih objekata.

Međutim, činjenica je da je i dalje potrebno dodatno raditi na jačanju politika za uključivanje djece, učenika i studenata u sportske aktivnosti, posebno uzimajući u obzir potrebu izgradnje zdravih vrijednosti u mladim ljudima u Crnoj Gori. Periodi 2020-2021. godine je bio obilježen uticajem pandemije virusa COVID-19, što je u velikoj mjeri ograničilo nivo sprovođenja mjera namijenjenih jačanju uključenosti u sportske aktivnosti djece, učenika i studenata, zbog čega će naredni period sprovođenja javne politike biti obilježen značajnim povećanjem broja aktivnosti namijenjenih ovoj populaciji.

‡ Unaprijeđenje bavljenja sportom kroz klubove i sportsku rekreaciju, promocija i podsticanje svih građana na bavljenje sportom

Važno je istaći da je u periodu sprovođenja strateškog dokumenta utvrđen jasan trend porasta organizacije aktivnosti na promociji sporta među građanima Crne Gore. Uprkos činjenici da nedostaje početna vrijednost indikatora učinka na osnovu koje se može precizno izmjeriti da li je došlo do predviđenog povećanja za 2%, kao i činjenici da je period 2020-2021 bio obilježen epidemiološkim ograničenjima u pogledu organizacije javnih sportskih manifestacija, cjelokupni podaci koji se odnose na organizaciju sportskih manifestacija za period 2018-2021, ukazuju da je došlo do značajnog povećanja aktivnosti državnih organa u pogledu jačanja promocije sporta među samim građanima.

Međutim, dostupna istraživanja jasno ukazuju da, pored značajnih koraka koji su do sada preuzeti na promociji sporta, potrebno je dodatno staviti akcenat na izgradnju novih infrastrukturnih sportskih objekata i pružati dodatnu podršku mladim ljudima u Crnoj Gori kako bi se bavili sportom u što većoj mjeri. Poseban značaj je potrebno pružiti ravnomjernom razvoju infrastrukturnih kapaciteta u svim regionima Crne Gore.

‡ Unaprijeđenje i promocija razvoja sporta osoba sa invaliditetom

U prethodnom periodu su opredijeljena značajna sredstva na godišnjem nivou za pružanje podrške radu Para-olimpijskom komitetu Crne Gore, primarno za sufinansiranje redovnog godišnjeg programa. Međutim, i dalje ostaju značajni problemi koji se odnose na potrebu većeg nivoa inkluzije osoba sa invaliditetom u sportske aktivnosti, primarno kroz definisanje podsticajnih mjera, suzbijanje svih oblika diskriminacije sa kojima se suočavaju ove osobe, omogućavanje većeg nivoa

pristupačnosti sportskim objektima, primarno kroz njihovu adaptaciju i izgradnju nove sportske infrastrukture namijenjene osobama sa invaliditetom.

✚ **Podsticanje i promocija vrhunskog sporta i sportista sa vrhunskim reprezentativnim rezultatima**

Ministarstvo za sport i mlade je u cjelokupnom periodu trajanja strateškog dokumenta izdvojilo značajna sredstva za pružanje podrške i podsticanje vrhunskog sporta i sportista u Crnoj Gori. Tako su u 2021. godini, opredijeljena sredstva u iznosu od 2.552.000,00 eura za realizaciju godišnjih programa 35 nacionalnih sportskih saveza. Osim navedenog, shodno zaključcima Vlade Crne Gore, sportskim organizacijama su dodijeljena dodatna sredstva u ukupnom iznosu od 1.578.896,08 eura. Kroz navedenu finansijsku podršku teži se pružiti jasna podrška sportskim organizacijama i vrhunskih sportistima u ostvarivanju značajnih sportskih rezultata. Uložena sredstva, koja svakako predstavljaju značajan korak za podsticanje razvoja sporta u Crnoj Gori, nisu dovoljna za jednak razvoj svih sportskih kategorija, zbog čega je potrebno u narednim fazama planiranja sportskih politika obezbijediti dodatna budžetska sredstva, kao i dodatna sredstva koja proističu iz različitih donatorskih izvora.

✚ **Podsticanje djelovanja Crnogorskog olimpijskog komiteta, Paraolimpijskog komiteta Crne Gore i nacionalnih sportskih saveza**

U ovom segmentu javne politike je važno istaći da su u periodu 2017-2021 izdvojena značajna sredstva iz budžeta za finansiranje Crnogorskog olimpijskog komiteta, gdje je učešće budžetskih sredstava u ukupnim prihodima COK-a u periodu 2017-2021 variralo je od 15,94% do 55,95%. Navedena sredstva predstavljaju značajan doprinos države razvoju sporta, ali evidentirana je potreba obezbijeđenja dodatnih sredstava, u cilju razvoja i izgradnje stabilnog sistema i funkcionisanja svih krovnih sportskih organizacija.

✚ **Promocija Crne Gore kroz sport**

Ministarstvo sporta i mladih je u periodu sprovođenja strateškog dokumenta obezbijedilo značajna sredstva za promociju Crne Gore kroz sport, primarno u dijelu koji se odnosi na sufinansiranje programa sportskih organizacija. Tako je u posljednje dvije godine sprovođenja strateškog dokumenta (2020-2021), podržano preko 15 nacionalnih sportskih saveza (2021. godina), koji su u programima sa kojima su aplicirali imali aktivnosti organizacije i učešća na međunarodnim takmičenjima. U 2020. godini, su podržani programi 36 nacionalnih sportskih saveza sa 4.623.000,00 eura. Svi programi nacionalnih sportskih saveza sadržali su aktivnost učešća na međunarodnim takmičenjima. Zbog pandemije izazvane COVID-19 virusom, veliki broj međunarodnih takmičenja planiranih za 2020. godinu je otkazan, uključujući i Olimpijske igre. Zbog navedene situacije, kao i zbog usvajanja rebalansa budžeta za 2020. godinu, ukupan iznos opredijeljenih sredstava za realizaciju programskih aktivnosti sportskih organizacija je umanjen na 4.083.610,00 eura. Promovisanje kulta crnogorske reprezentacije i organizacija Evropske nedjelje sporta od 2018. godine, predstavljaju dodatne aktivnosti na koje je stavljen akcenat prilikom sprovođenja strateškog dokumenta. Međutim, uslijed mjera koje su ograničile slobodu i brojnost javnog okupljanja u periodu 2020-2021, ograničena je bila mogućnost sprovođenja aktivnosti na promociji kulta reprezentacije i Evropske nedjelje sporta.

✚ **Unaprijeđen sistem utvrđivanja zdravstvene sposobnosti sportista**

Važno je ukazati da u periodu važenja strateškog dokumenta nije donesen Pravilnik o uslovima za obavljanje zdravstvenih pregleda, vrsti i obimu pregleda, načinu vođenja evidencije i medicinske dokumentacije, kao i uslova koje mora da ispunjava doktor odgovarajuće specijalnosti. Ministarstvo zdravlja pripremiło je Nacrt Pravilnika o uslovima za obavljanje zdravstvenih pregleda, vrsti i obimu pregleda, načinu vođenja evidencije i medicinske dokumentacije, kao i uslove koje mora da ispunjava doktor odgovarajuće specijalnosti. Imajući u vidu da je rok za donošenje ovog podzakonskog akta bio III kvartal 2020. godine, konstatuje se da navedena aktivnost nije ostvarena do kraja 2021. godine, kao konačne godine važenja strateškog dokumenta. Takođe, Vlada Crne Gore je 07.05.2020. godine donijela Odluku o osnivanju Zavoda za sportsku medicinu Crne Gore br. 07-2609. Međutim, dalje aktivnosti po predmetnom pitanju nisu preduzimate, s toga Zavod za sportsku medicinu Crne Gore još uvijek nije počeo sa radom, zbog čega je potrebno intenzivirati aktivnosti koje će rezultirati što skorijim početkom rada Zavoda za sportsku medicinu čime će se stvoriti uslovi za obavljanje pregleda za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti sportista (imenovanje direktora ustanove, donošenje sistematizacije, regulisanje pitanja prostora i opreme).

✚ **Sprječavanje negativnih pojava u sportu**

U skladu sa članom 102 Zakona o sportu („Sl.list CG“, br.44/18) Crnogorski olimpijski komitet obrazovao je Komisiju za antidoping u septembru 2018. godine, čime su stvoreni svi potrebni institucionalni uslovi za funkcionisanje efektnog sistema za anti-doping u Crnoj Gori. Komisija za antidoping je objavila spisak nedozvoljenih sredstava za 2019. godinu, kao i spisak sprovedenih antidoping kontrola. U narednom periodu sprovođenja javne politike, uz partnerstvo sa Svjetskom antidoping agencijom, potrebno je raditi na razvoju najboljeg institucionalnog modela koji bi zadovoljio specifičnosti crnogorske sportske scene i odgovorio obavezama u oblasti borbe protiv dopinga u sportu. To će podrazumijevati i stvaranje održivog modela nezavisnog finansiranja subjekta nadležnog za oblast borbe protiv dopinga u sportu a samim tim i profesionalizaciju kadra.

✚ **Unaprijeđenje stanja sportske infrastrukture u Crnoj Gori**

Dostupni podaci ukazuju na konstantan trend porasta ulaganja u razvoj sportske infrastrukture. Posebno je potrebno istaći da je Ministarstvo sporta i mladih je u periodu sprovođenja strateškog dokumenta podržalo realizaciju 58 projekata izgradnje, rekonstrukcije, adaptacije i opremanja sportskih objekata, za šta je iz budžeta ovog organa opredijeljeno oko 1.853.626,89 eura. Od navedene sume, za unaprijeđenje školske sportske infrastrukture (za rekonstrukciju, adaptaciju i opremanje fiskulturnih sala i otvorenih školskih terena) opredijeljeno je oko 1.027.712,94 eura, što predstavlja približno 56% od ukupno opredijeljenih sredstava za oblast sportske infrastrukture. Tokom 2021. godine, kao poslednje godine realizacije strateškog dokumenta, lokalne samouprave su kod Uprave za sport i mlade kandidovale preko 60 projekata iz sportske infrastrukture. Od navedenih projekata, podržano je 13 projekata koji se odnose na izgradnju, rekonstrukciju, adaptaciju i opremanje sportskih objekata. U

narednom periodu sprovođenja javne politike, primarni akcenat će biti stavljen na nastavak trenda porasta ulaganju u obnovu postojeće i izgradnju nove sportske infrastrukture u svim opštinama u Crnoj Gori.

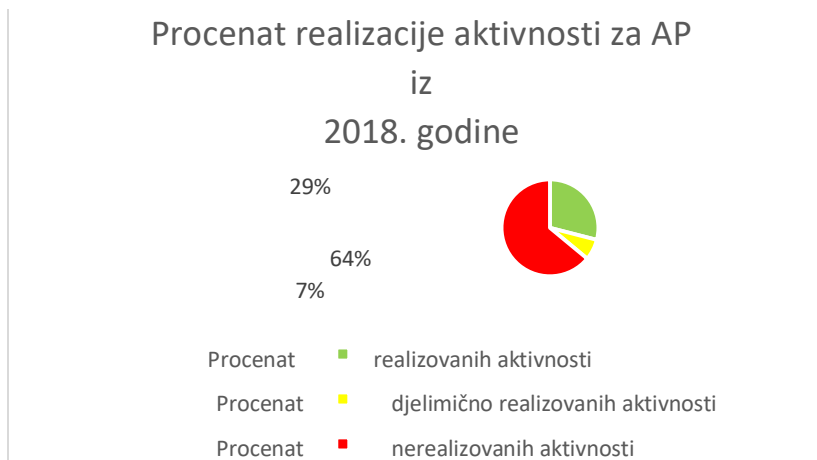
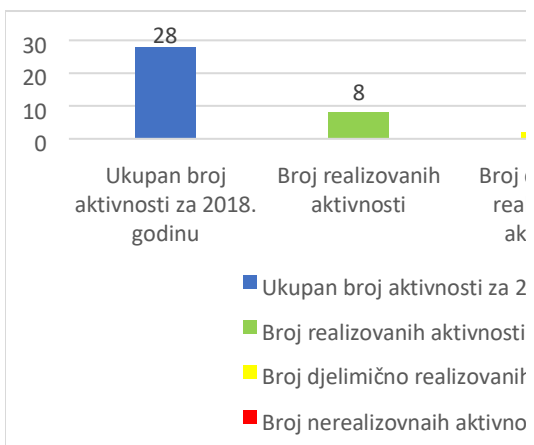
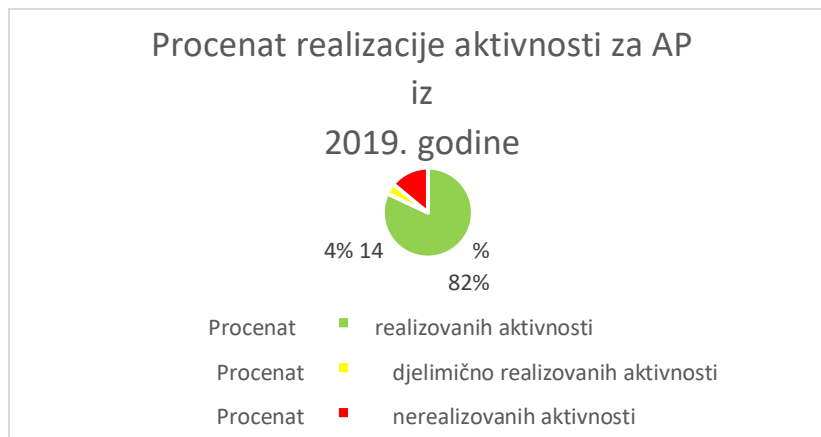
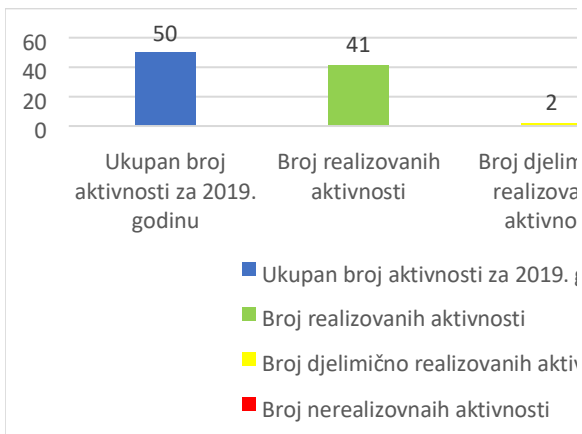
✦ **Podsticanje istraživačko-razvojnog vaspitno-obrazovnog i stručnog rada u sportu, kao i stručno osposobljavanje u sportu**

U prethodnom periodu sprovođenja politike, tokom 2020. godine, Ministarstvo sporta i mladih je organizovalo 18 termina za polaganje stručnog ispita za rad u oblasti sporta. Takođe, Ministarstvo sporta i mladih je krajem 2019. godine započelo organizaciju polaganja stručnog ispita za rad u oblasti sporta. Posebno je važno ukazati da do sada nije sprovedeno sveobuhvatno istraživanje među sportskim organizacijama u Crnoj Gori, koje tretira problematiku strukture i broja angažovanih sportskih radnika. U tom pogledu, u narednom periodu sprovođenja javne politike potrebno je sprovesti ovaj tip istraživanja, koje ima za cilj dobijanje uvida u trenutnu situaciju po pitanju ljudskih resursa u crnogorskom sportu.

Takođe, u Crnoj Gori postavljeni ciljevi koji se odnose na povećanje učešća u sportu, kako aktivnom tako i društvenom, manje zastupljenih segmenata stanovništva. Strateškim dokumentom je prepoznato je da postoji određeni broj grupa u našem društvu koje učestvuju znatno manje od ukupnog prosjeka stanovništva u Crnoj Gori. To uključuje osobe sa invaliditetom, ljude slabijeg socio-ekonomskog položaja, žene i devojke i pripadnike etničkih manjina, sa primarnim akcentom na pripadnike Romske i Egipćanske zajednice. Primarni akcenat sprovođenja javne politike se odnosio na jačanje kapaciteta sportskih radnika za rad sa pripadnicima manjinskih i ugroženih grupa, međutim, i dalje ostaje problem nedovoljne inkuzije ovih grupa u posrtskim aktivnostima u Crnoj Gori.

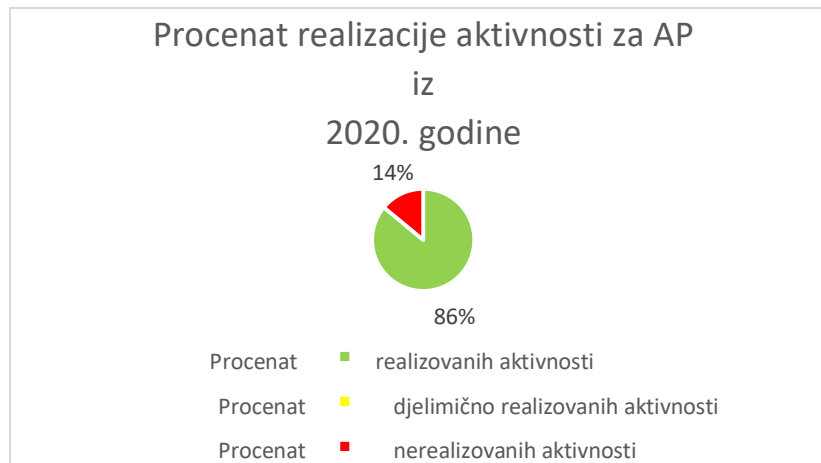
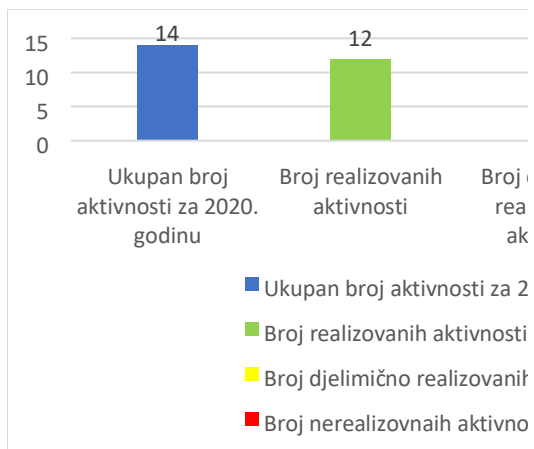
U narednom dijelu je pružen grafički prikaz stepena realizacije aktivnosti u okviru svih akcionih planova koji su usvojeni od strane Vlade Crne Gore, zaključno sa 2021. godinom:

Akcioni plan za 2018. godinu:

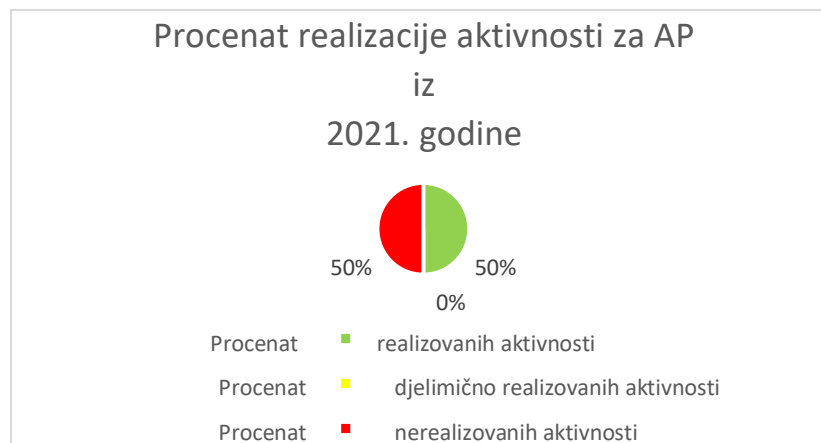
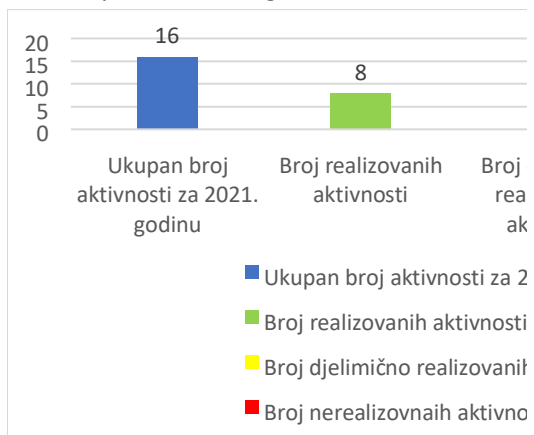

Akcioni plan za 2019. godinu:

Akcioni plan za 2020. godinu:

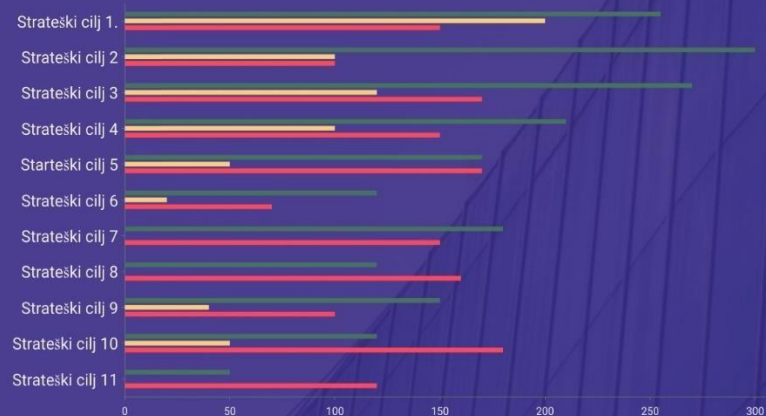

Akcioni plan za 2021. godinu:

Grafik br. 1: Skup grafika koji prikazuju procenat realizacije aktivnosti za svaku od godina trajanja strateškog dokumenta

Pregled realizacije aktivnosti po oblastima strateškog dokumenta

Grafik br. 2: Pregled realizacije aktivnosti po oblastima strateškog dokumenta

Kratak osvrt na planirana i realizovana finansijska sredstva prositekla iz budžeta za cjelokupni period trajanja strateškog dokumenta:

Godina	Planirana sredstva	Utrošena sredstva
2018	5.123.300,00	5.119.900,13
2019	5.297.500,00	5.263.100,94
2020	5.338.900,00	5.222.608,77
2021	5.826.500,00	5.376.707,36
2018-2021	21.586.200,00	20.982.317,2

Tabela br. 2: Prikaz ukupno planiranih i utrošenih sredstava

II KLJUČNA DOSTIGNUĆA:

STRATEŠKI CILJ I: Uspostavljanje funkcionalnog sistema za osnivanje i rad sportskih organizacija

Navedena oblast strateškog dokumenta ne sadrži postavljen operativni cilj i prateće indikatore učinka, zbog čega nije moguće pružiti izjašnjenje u pogledu nivoa postignutog učinka.

Pored navedenog, važno je ukazati da su u prethodnom periodu preduzeti koraci u cilju izgradnje funkcionalnog sistema za osnivanje i rad sportskih organizacija. Tako je, od ukupnog 854 podnesenog zahtjeva za rad sportskih organizacija, 701 zahtjev usvojen, 126 odbijeno, a 27 zahtjeva obustavljeno.

Ukupan broj podnesenih zahtjeva	Usvojeni zahtjevi	Odbijeni zahtjevi	Obustavljeni zahtjevi
854	701	262	27

Ukupan broj zahtjeva	Usvojeni zahtjevi	Odbijeni zahtjevi	Zahtjevi koji su u radu
120	92	71	21

Tabela br. 3: Prikaz podnesenih zahtjeva za osnivanje i rad sportskih organizacija

Ministarstvo sporta i mladih je izdalo 113 saglasnosti na statute sportskih organizacija. Tokom 2019.godine, Ministarstvo sporta i mladih je izdalo 86 saglasnosti na statute sportskih organizacija.

Značajan iskorak je napravljen kroz usklađivanje sa Zakonom o sportu, gdje su Para-olimpijski komitet (POK) i nacionalni sportski savezi uskladili rad, organizaciju i opšte akte sa Zakonom o sportu. Takođe, Ministarstvo sporta i mladih donijelo je rješenja o usklađivanju rada, organizacije i opštih akata predmetnih sportskih organizacija sa odredbama Zakona o sportu.

Takođe, potrebno je istaći da je iz Registra sportskih organizacija izbrisan određen broj sportskih organizacija koje nisu u prethodnom periodu bile funkcionalnog karaktera, već su postojale samo formalno. Ministarstvu sporta i mladih je tokom 2019. godine podnijeto 120 zahtjeva za osnivanje sportskih organizacija. Od ukupnog broja podnijetih zahtjeva riješeno je 92, na način što je 71 zahtjev usvojen, a 21 odbijeno. Preostalih 28 zahtjeva su u radu.

Crnogorski olimpijski komitet (COK) je uskladio rad, organizaciju i opšte akte sa Zakonom o sportu. Pored navedenog, Ministarstvo sporta i mladih donijelo je rješenje o usklađivanju rada, organizacije i opštih akata Crnogorskog olimpijskog komiteta sa odredbama Zakona o sportu.

Shodno dostupnim podacima na osnovu člana 126 stav 6 i člana 127 stav 4 Zakona o sportu ("Službeni list CG", broj 44/18), Ministarstvo sporta i mladih donijelo je Pravilnik o evidencijama u sportu i centralnom registru za sport¹.

Aktivnosti koje se odnose na edukaciju zaposlenih u sportskim organizacijama u cilju upoznavanja sa propisima u skladu sa kojima sportska organizacija treba da posluje nisu sprovedene imajuću i vidu da je zakonska regulativa usvojena.

STRATEŠKI CILJ II: Unapređenje sporta djece učenika i studenata i podsticanje njihovog bavljenja sportskim aktivnostima

OPERATIVNI CILJ 2.1 : Povećan nivo informisanosti učenika i studenata o važnosti bavljenja sportom i sportskim aktivnostima

INDIKATOR UČINKA: Nivo informisanosti djece uzrasta od V - IX razreda osnovnih škola i studenata I godine fakulteta o važnosti bavljenja sportom i sportskim aktivnostima povećan za najmanje 3%

U pogledu nivoa ostvarenosti postavljenog indikatora učinka, važno je istaći da zbog nedostatka mjerljivih vrijednosti i dostupnih podataka, nije moguće pružiti adekvatan prikaz nivoa povećanja/smanjenja informisanosti djece uzrasta od V - IX razreda osnovnih škola i studenata I godine fakulteta o važnosti bavljenja sportom i sportskim aktivnostima. Međutim, izvještajem se jasno ukazuje da je u prethodnom periodu sprovođenja politike napravljen značajan iskorak cilju promovisanja i uključivanja mladih ljudi u sportske aktivnosti.

Primarni akcenat je stavljen na organizaciji predavanja o važnosti bavljenja sportom i sportskim aktivnostima koja su bila namijenjena djeci, učenicima i studentima, sve u cilju podsticanja većeg nivoa bavljenja sportskim aktivnostima. Navedene aktivnosti su sprovedene od strane Crnogorskog školskog sportskog saveza, kao i od strane Studentskog sportskog saveza. Posebno je važno ukazati da su osnovana nova školska i studentska sportska društva, ukupno njih 5, dok je takođe podržana realizacija 14 projekata iz oblasti školske sportske infrastrukture, čime su poboljšani uslovi za bavljenje sportom za učenike. U periodu od septembra 2017. godine do juna 2019. godine, Ministarstvo sporta i mladih, u saradnji sa relevantnim sportskim savezima, organizovalo je sistem školskih takmičenja u odbojci, košarci, rukometu i fudbalu. U ovom periodu organizovano je:

- **444 utakmica**, uključeno preko **4.500 djece** iz **70 škola** iz gotovo svih gradova Crne Gore,
- obezbijeđen je **besplatan prevoz** za djecu iz različitih gradova Crne Gore, čime je značajno povećan broj djece uključen u sistem školskih sportskih takmičenja. Sa organizacijom takmičenja i unapređenjem oblasti školskog sporta nastavlja Crnogorki školski sportski savez, čija je nadležnost upravo razvoj ove oblasti.

¹ Pravilnik o evidencijama u sportu i centralnom registru za sport, ("Službeni list Crne Gore", br. 027/19 od 17.05.2019)

U cilju uključivanja što većeg broja djece u bavljenje sportskim aktivnostima, **Zakonom o sportu**² propisana je obaveza sufinansiranja članarina za djecu koja se bave sportom u okviru sportskih klubova. Ministarstvo sporta i mladih je preduzelo sve potrebne korake u cilju što većeg uključivanja djece u sportske aktivnosti kroz sufinansiranje tj. plaćanje djela članarine za djecu koja se sportovima bave u okviru sportskih klubova. Takođe, donesena je i posebna Odluka kojom su definisane vrste sportova, u okviru kojih će bavljenje aktivnostima biti sufinansirano, kao i uzrast djece koja će biti finansirana.

Studentski sportski savez Crne Gore je u sklopu planinariskih tura “Upoznaj Crnu Goru 2021”, organizovao predavanja koja imaju za cilj da motivišu studente da se bave sa bilo kojim oblikom fizičke aktivnosti. Ukupnan broj učesnika je 668.

Ukupno je održano 6 predavanja, na sljedećim lokacijama:

- Kotor - Krstac – Kotor 107,
- Zabojsko jezero 112,
- Bjelasica – Crna glava, Pešića jezero 104,
- Komovi – Bjelasica 123, - Mali Žebalac 127, - Brajići – Miločer 95.

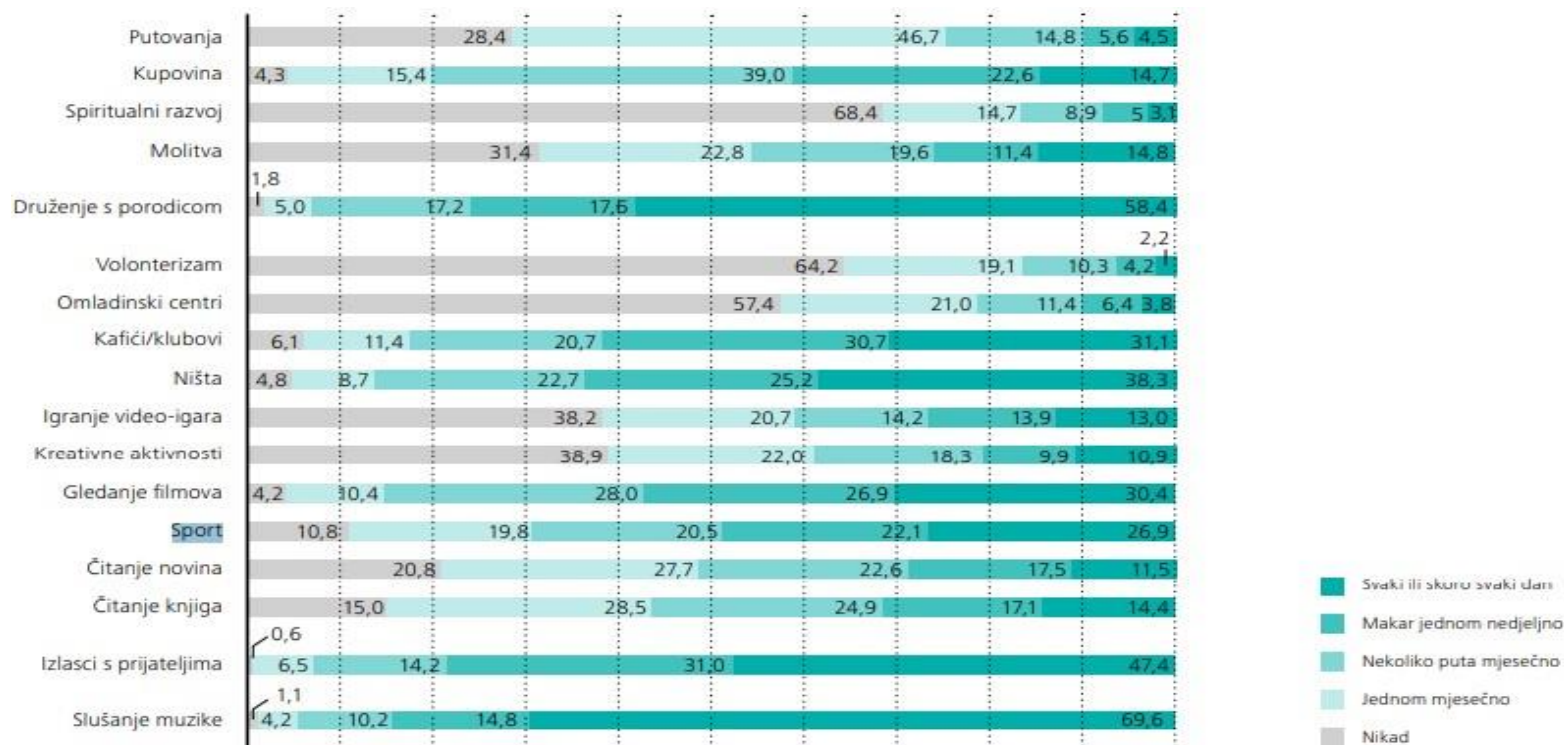
Kada je riječ o unaprijeđenju sporta djece, učenika i studenata i podsticanje njihovog bavljenja sportskim aktivnostima, tokom 2018. godine održana su predavanja o važnosti bavljenja sportom i sportskim aktivnostima, osnovana su nova školska i studentska sportskih društava, dok se istovremeno radilo na stvaranju neophodnih infrastrukturnih uslova, pa je tokom 2018. godine rekonstruisano, adaptirano i izgrađeno **9 sportskih objekata**.

Pored navedenog, tokom 2018. godine, organizovana su 2 predavanja o važnosti bavljenja sportom. Ministarstvo sporta i mladih je u toku 2018. godine, u Omladinskom centru organizovalo predavanje o važnosti pravilnog utvrđivanja zdravstvene sposobnosti i pravilne ishrane sportista. Predavanju je prisustvovalo 30 sportista iz 6 nacionalnih saveza, uzrasta od 14- 16 godina. 2018. godine, je održano predavanje na temu „Sport kao cilj a ne sredstvo“. Pred 70 studenata i predstavnika fakulteta i univerziteta u Multimedijalnoj sali Sportskog i kulturnog centra UCG diskutovalo se o značajnim temama za studentski ali i generalno sport u Crnoj Gori.

U pogledu nivoa bavljenja sportom od strane mladih ljudi u Crnoj Gori, istraživanje „Studija o mladima u Crnoj Gori iz 2019. godine“³ je pokazala da nema značajnije razlike između ruralnih i urbanih sredina u ovom smislu, iako mladi iz seoskih područja provode više vremena sa porodicom ($\chi^2 = 32,11$), dok su oni iz urbanih područja skloniji bavljenju sportom ($\chi^2 = 23,03$). Muškarci su skloniji bavljenju sportom nego žene ($\chi^2 = 49,83$),

² Zakon o sportu,

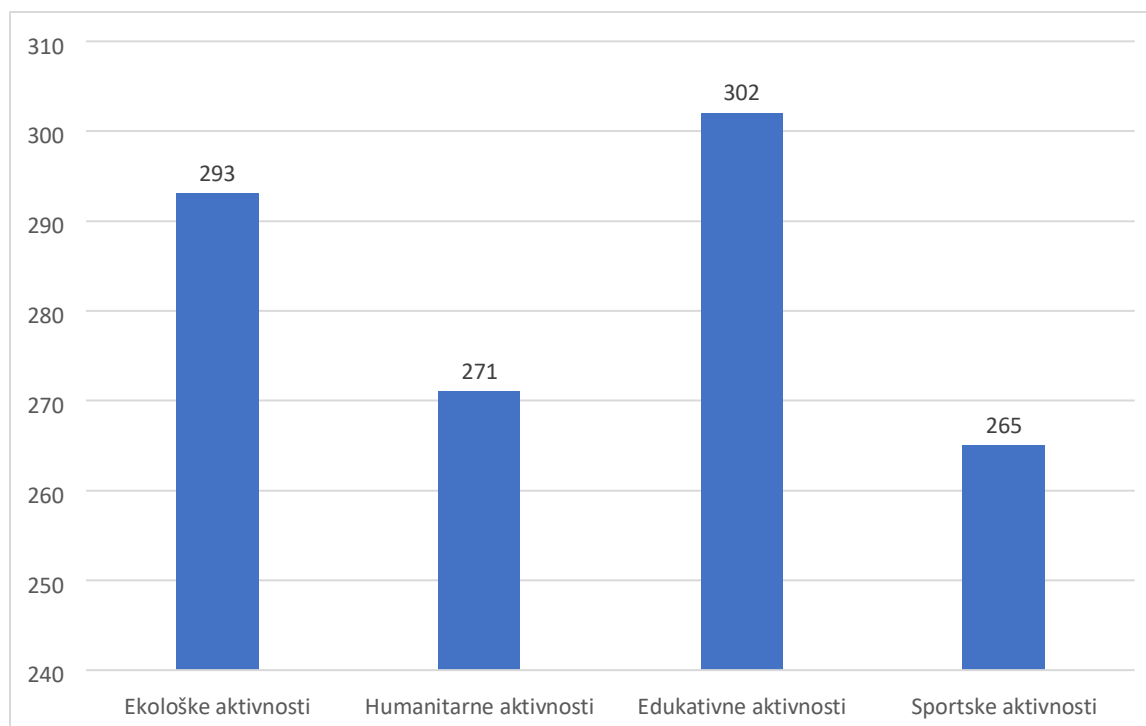
³ Studija o mladima u Crnoj Gori 2018/2018, Fondacija Fridrih Ebert (FES), <https://www.gov.me/cyr/dokumenta/1cf4f8db-663d-4611-b1e6-3720ee9b88b7>

Grafik br. 3: Prikaz najčešćih aktivnosti mladih u Crnoj Gori

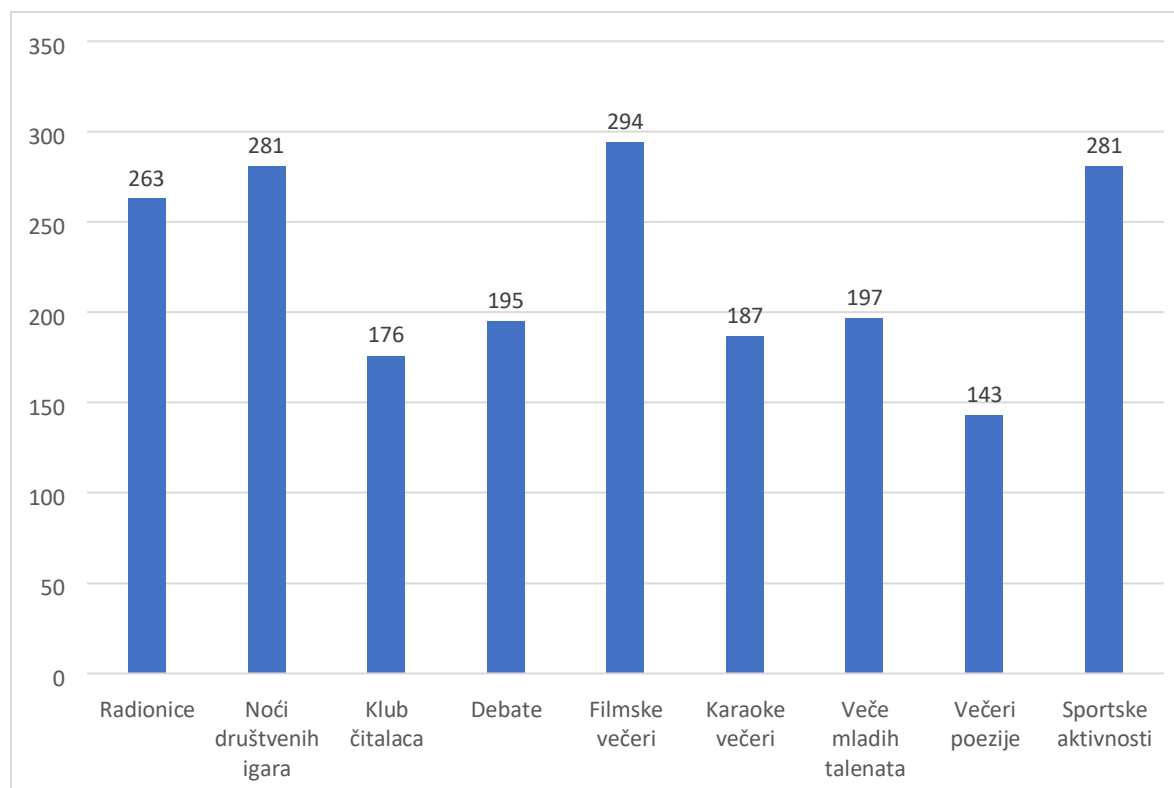
Značajno je istaći i rezultate ankete „Čovječe, probudi se!“ koju su sproveli Omladinski servisi i Mreža za mlade Crne Gore⁴, koja pokazuje da nedostatak dovoljnog broja sportskih aktivnosti i potreba njihovog daljeg razvoja i podsticanja na teritoriji Crne Gore, predstavlja jedan od prioriteta za koje su zainteresovani mladi ljudi u Crnoj Gori.

⁴ Anketa „Čovječe, probudi se!“, 2022, Omladinski servisi i Mreža za mlade Crne Gore, <https://www.gov.me/cyr/dokumenta/27e3a5d6-b568-40f8-a6b6f595ebdfa7e7>

Grafik br. 4: Broj mladih koji smatra da je potrebno organizovati veći broj sportskih aktivnosti

Kada govorimo o povezivanju omladinskih servisa i politika sporta, važno je istaći da 47% mladih smatra da je potrebno organizovati veći broj sportskih aktivnosti namijenjenih mladima od strane omladinskih organizatora.

Grafik br. 5: Organizacija sportskih aktivnosti od strane omladinskih administratora/servisa

Istraživanje Centra za građansko obrazovanje, „Mladi- društveni dekor ili društveni kapital“⁵ je pokazalo da postoje značajne razlike između mladih muškarca i žena u Crnoj Gori u pogledu učestalog bavljenja sportskim aktivnostima, gdje se 45% muškaraca izjasnilo da se skoro svakodnevno bavi sportom, dok je svega 17% žena reklo da se ovom aktivnošću bavi svakodnevno.

⁵ Centar za građansko obrazovanje, „Mladi- društveni dekor ili društveni kapital“, <https://media.cgo-cce.org/2016/12/Mladi-drustveni-dekor-ili-drustvenikapital.pdf>

	Total	Pol		Starost		Status			Ekonomski status			Region			Tip	
		Muški	Ženski	16-21	22-27	U procesu obrazovanja	Završio školovanje zaposlen	Završio školovanje nezaposlen	Ispod prosjeka	Prosječna	Iznad prosjeka	Sever	Centar	Jug	Urban	Ostalo
N	583	300	283	286	297	300	200	83	164	345	74	168	283	132	384	199
sig		0.00		0.04		0.07			0.66			0.50			0.52	
Svakodnevno / skoro svakodnevno	31.1	45	17	37	26	33	32	23	33	29	36	30	33	30	32	29
Par puta nedjeljno	23.5	25	22	23	24	25	23	20	22	23	27	24	20	30	22	26
Jednom nedjeljno	13.6	12	15	13	14	14	10	21	12	15	10	17	14	10	12	16
Rjeđe od jednom nedjeljno	10.2	8	13	8	12	10	12	6	8	12	8	10	11	9	11	8
Ne bavim se tom aktivnošću uopšte	21.6	10	34	19	24	18	23	29	25	21	19	20	23	21	22	21
Total	100%															

Grafik br. 6: Učestalo bavljenje sportskim aktivnostima od strane muškaraca i žena u Crnoj Gori

Kada govorimo o normativnim koracima u pogledu pružanja podrške razvoju dječjeg sporta u Crnoj Gori, važno je istaći da je Ministarstvo sporta i mladih je tokom IV kvartalu 2019. godine preduzelo niz aktivnosti koje imaju za cilj donošenje Odluke o određivanju vrste sportova koji će se sufinansirati u okviru dječijeg sporta. Navedena Odluka je donesena u I kvartalu 2020. godine.

STRATEŠKI CILJ III: Unapređenje bavljenja sportom kroz klubove i sportsku rekreaciju, promocija i podsticanje svih građana na bavljenje sportom

OPERATIVNI CILJ 3.1: Podsticanje građana na rekreativno bavljenje sportom

INDIKATOR UČINKA: Broj sportsko rekreativnih manifestacija koje imaju za cilj promociju i podsticanje svih građana na bavljenje sportom povećan za 2%

U pogledu indikatora učinka koji se odnosi na povećanje broja sportsko-rekreativnih manifestacija namijenjenih građanima Crne Gore, važno je istaći da je u periodu sprovođenja strateškog dokumenta utvrđen jasan trend porasta organizacije ovih aktivnosti. Uprkos činjenici da nedostaje početna vrijednost indikatora učinka na osnovu koje se može precizno izmjeriti da li je došlo do predviđenog povećanja za 2%, kao i činjenici da je period 2020-2021 bio obilježen epidemiološkim ograničenjima u pogledu organizacije javnih sportskih manifestacija, cjelokupni podaci koji se odnose na organizaciju sportskih manifestacija za period 2018-2021, ukazuju da je došlo do značajnog povećanja aktivnosti državnih organa u pogledu jačanja promocije sporta među samim građanima. U narednom dijelu su predstavljene najznačajnije aktivnosti koje su sprovedene u prethodnom periodu.

Poseban naglasak je na aktivnostima relevantnih sportskih saveza, među kojima je potrebno istaći i Crnogorski savez sportske rekreacije „Sport za sve“, organizovali u toku 2020. godine, 11 sportsko rekreativnih manifestacija namijenjenih promociji i podsticanju sportskih aktivnosti među građanima u Crnoj Gori. Navedene aktivnosti se primarno odnose na organizaciju:

- Rekreativni dan u prirodi Podgorica,
- Takmičenje u Urbanoj gimnastici – Podgorica,
- Rekreativni dan u Herceg Novom,
- Vaterpolo turnir veterani Herceg Novi,
- SKI FEST Jahorina 2020,
- Rekreativni susreti veterana,
- Rafting rijekom Tarom,
- Evropska nedelja sporta- Pljevlja,
- Evropska nedelja sporta-Podgorica, - Međunarodni dan starih-Podgorica i - Budi zdrav – vježbaj.

Kada govorimo o pogledima mladih ljudi u Crnoj Gori, kao sportski najaktivnijeg dijela stanovništva Crne Gore, Istraživanje IPSOS-a iz 2019. godine o položaju mladih u Crnoj Gori⁶ je pokazalo da, pored ulaganja u nova radna mjesta i obrazovanje, ulaganje u sport predstavlja jedan od ključnih prioriteta mladih ljudi u Crnoj Gori.

⁶ IPSOS Strategic Marketing, Analiza potreba mladih u Crnoj Gori, <https://wapi.gov.me/download/1aed3958-fbfa-4310-86e0-a7d56855a1c8?version=1.0>

Grafik br. 7: Oblasti za koje mladi ljudi smatraju da je potrebno dodatno ulagati

Što se tiče posebnih sportskih oblasti, mladi ljudi u Crnoj Gori stavljaju primarni akcenat na potrebu ulaganja u razvoj novih sportskih terena, hala, bazena. Takođe, istraživanje je pokazalo i na potrebu da dodatna ulaganja budu obezbijeđenja za organizaciju sportskih takmičenja, turnira i manifestacija, kao i na aktivnosti koje će motivisati mlade ljude da se bave sportom.

Grafik br. 8: Sportske aktivnosti za koje mladi ljudi smatraju da je potrebno dodatno ulagati

Navedena činjenica je dodatno potvrđena kroz podatak da mlade ljude u Crnoj Gori u najvećoj mjeri zanimaju teme koje se tiču sporta, kao oblast od najvećeg interesovanja mladih, koja je praćena društvenim temama u vezi zabavnih i kulturnih dešavanja.

Grafik br. 9: Društvene teme za koje su mladi najviše zainteresovani

OPERATIVNI CILJ 3.2: Poboljšanje uslova za rekreativno bavljenje sportom

INDIKATOR UČINKA:

Za konkretni operativni cilj koji se odnosi na rekreativno bavljenje sportom, u strateškom dokumentu nije definisan indikator učinka sa pratećim vrijednostima, zbog čega nije moguće pružiti izjašnjenje o stepenu ostvarenosti indikatora učinka. Međutim, važno je istaći da su u navedenoj oblasti u prethodnom periodu preduzete značajne aktivnosti na promociji rekreativnog bavljenja sportom, i to:

Ministarstvo sporta i mladih je pružilo podršku unaprijeđenju stanja sportske infrastrukture u Crnoj Gori. Opređeljivanjem podrške u ukupnom iznosu od 744.523,00 eura, tokom 2020. godine finansirana je realizacija 15 projekata koji se odnose na rekonstrukciju, adaptaciju i opremanje sportskih objekata u 8 crnogorskih opština, i to u: Podgorici, Cetinju, Nikšiću, Bijelom Polju, Baru, Pljevljima, Mojkovcu i Šavniku

Tokom 2020. godine Ministarstvo sporta i mladih je podržalo 13 projekata koji se odnose na izgradnju, rekonstrukciju i adaptaciju sportskih objekata širom Crne Gore. Ukupna vrijednost podržanih projekata iznosi 325,663.48€.

Podržani su sljedeći projekti:

- Postavljanje rasvjete na terenu u Godočelju, Petnjica,
- Postavljanje tartan podloge na terenu u dvorištu većeg broja obrazovnih institucija, Prijestonica Cetinje,
- Nabavka dvije košarkaške konstrukcije u velikoj dvorani SC Cetinje,
- Adaptacija sportskog terena OŠ Drago Milović, Tivat,
- Adaptacija multifunkcionalnog terena u Prčnju, Kotor,
- Adaptacija multifunkcionalnog terena u ul. Bracana Bracanovića, Podgorica
- Adaptacija košarkaškog terena kod Doma 25. maj na Koniku, Podgorica
- Adaptacija otvorenog terena u dvorištu OŠ Boško Buha, Pljevlja,
- Adaptacija i opremanje teretane, Andrijevića
- Nabavka sprava za teretanu SC Berane, Berane
- Adaptacija sportskog terena Savina, Herceg Novi,
- Adaptacija sportske hale, Danilovgrad,
- Adaptacija terena za košarku i odbojku, Plužine

Kada je riječ o kapitalnim investicijama u sportske objekte koji predstavljaju velika ulaganja u razvoj sportske infrastrukture, ista su u nadležnosti Uprave javnih radova. Trenutno je u fazi izgradnje 1 projekat iz oblasti sportske infrastrukture:

- Fudbalski stadion na Cetinju
- Rekonstrukcija bazena "Nikša Bućin" u Kotoru (rekonstrukcija je realizovana u novembru 2021- godine).

Osim navedenog, u fazi izgradnje je i više savremenih školskih sportskih sala. U periodu sprovođenja ovog strateškog dokumenta je Ministarstvo sporta i mladih je investiralo sredstva u izgradnju, rekonstrukciju, adaptaciju i opremanje 58 sportskih objekata. Crnogorski olimpijski komitet je svoju najznačajniju aktivnost u ovom segmentu imao u okviru organizacije Igara malih zemalja Evrope 2019. godine kada su rekonstruisani atletska staza u Baru i teniski tereni u Budvi i izgrađeni poligoni za streljačke sportove. Sportska infrastruktura u Crnoj Gori u ranijem periodu nije rađena u skladu sa standardima koje propisuju međunarodne federacije određenih sportova, zbog čega naša država često ne može biti domaćin prestižnih međunarodnih takmičenja u određenim olimpijskim sportovima. Takođe, Crna Gora ne posjeduje sportske objekte velikih gledališnih kapaciteta, kao ni velike sportske komplekse pogodne za različite sportove što je ozbiljan problem u razvoju sportskog turizma kao jako značajne turističke grane, a treba imati u vidu da Crna Gora ključne prihode ostvaruje od turizma.

STRATEŠKI CILJ IV: Unapređenje i promocija razvoja sporta osoba sa invaliditetom

OPERATIVNI CILJ 4.1 : Podrška radu Paraolimpijskom komitetu Crne Gore

INDIKATOR UČINKA:

Strateški cilj i prateći operativni cilj ne sadrže definisani indikator učinka na osnovu kog se može pružiti izjašnjenje o postignutom učinku u ovoj oblasti strateškog dokumenta. Međutim, u prethodnom periodu pružena je značajna podrška, primarno finansijskog karaktera, radu Paraolimpijskog komiteta, i to:

Ministarstvo sporta i mladih je u 2020. godini, raspisalo Javni konkurs za sufinansiranje programa sportskih organizacija iz Budžeta Crne Gore. Odlukom br. 01-105-614/20-20-4., Para-olimpijskom komitetu Crne Gore opredijeljeno je 195.000,00 eura za sufinansiranje redovnog godišnjeg programa. Navedeni iznos je zbog rebalansa budžeta umanjen za 10%. Ministarstvo je putem Javnog konkursa za sufinansiranje sportskih organizacija opredijelilo podršku Crnogorskom olimpijskom komitetu, Para-olimpijskom komitetu Crne Gore. Uslove konkursa su ispunili i nacionalni sportski savezi, njih 29, koji su dobili finansijsku podršku za realizaciju godišnjih programskih aktivnosti. Takođe, pružena je i sledeća podrška:

- Crnogorski savez sportske rekreacije čiji je program upravo usmjeren na unapređenje i promovisanje značaja sportske rekreacije među građanima dobio je podršku od 15.000,00 eura, za realizaciju programskih aktivnosti i promociju sportske rekreacije među građanima. Iznos sredstava opredijeljenih putem Javnog konkursa u 2019. godini, veći je od ranije opredijeljivanih iznosa.
- Putem javnog konkursa opredijeljena je podrška za unapređenje ove oblasti, konkretno kroz podršku Para-olimpijskom komitetu Crne Gore iznosom od 160.000,00 eura. POK je, pored drugih brojnih programskih aktivnosti, organizovao predavanja o važnosti bavljenja sportskim aktivnostima, kao i promocija paraolimpizma u osnovnim školama, kako bi se radilo na edukaciji o važnosti sportskih aktivnosti za osobe sa invaliditetom.

Potrebno je ukazati da i dalje u Crnoj Gori postoje značajni problemi koji direktno utiču na inkluziju osoba sa invaliditetom u sportska takmičenja, među kojima su dominantni:

- Deficit stručnjaka specijalizovanih za rad sa osobama sa invaliditetom, što je posljedica nedostatka te vrste programa na akademskim i strukovnim visokim školama. U sportskim sistemima u svijetu je odavno zaživjela praksa da stručnjaci za rad sa osobama sa invaliditetom i sami pripadaju nekoj od kategorija invaliditeta i po pravilu su se ranije bavili sportom. Svi ovo specijalisti (ljekari ili treneri) pohađaju seminare na kojima dobijaju odgovarajući sertifikat ili se pak specijalizuju u visokoškolskim ustanovama. U Crnoj Gori ne postoji specijalizovani sistem kategorizacije usmjeren ka sportskim zahtjevima osoba sa invaliditetom, tako da svaki takmičar sam pribavlja rješenje o invalidnosti.

- Većinu takmičenja organizuju i njima rukovode nedovoljno osposobljena lica, među kojima dominiraju volonteri. Otuda se na većini takmičenja svih nivoa često dešavaju propusti (neadekvatno uređeni prilazi objektima i toaletu, nedostatak volontera, nedostatak stručnosti u suđenju usled neobučenosti sudija i dr.).
- Za prevazilaženje kadrovskih i organizacionih problema neophodno je izdvajanje daleko većih novčanih sredstava i intenzivna saradnja sa zemljama koje su dostigle visok nivo organizovanosti sporta osoba sa invaliditetom. U sportskim organizacijama za sport lica sa invaliditetom, kao stalno zaposlenih, je veoma malo stručnih lica.

STRATEŠKI CILJ V: Podsticanje i promocija vrhunskog sporta i sportista sa vrhunskim reprezentativnim rezultatima

Strateški cilj broj V predstavlja cilj koji ne sadrži definisane operativne ciljeve sa pratećim indikatorima učinka, zbog čega nije bilo moguće pružiti mjerljivi prikaz ostvarenosti indikatora učinka. Ono što je potrebno istaći jeste da je promocija vrhunskog sporta u Crnoj Gori bio jedan od ključnih prioriteta djelovanja Vlade Crne Gore i Ministarstva sporta i mladih, što se manifestuje u činjenici da Ministarstvo dodjeljuje značajne premije sportisti koji je član reprezentacije Crne Gore, odnosno crnogorskom državljaninu koji je reprezent Crne Gore, za osvojeno prvo, drugo ili treće mjesto na Olimpijskim igrama.

Uprava za sport i mlade je dana 22.07.2021. godine objavila Javni konkurs za sufinansiranje programa sportskih organizacija u 2021. godini. Shodno Odluci o dodjeli sredstava za sprovođenje programa sportskih organizacija u 2021. godini br.01-105-614/21-1142-4 od 26.08.2021. godine, opredijeljena su sredstva u iznosu od 2.552.000,00 eura za realizaciju godišnjih programa 35 nacionalnih sportskih saveza.

Osim navedenog, shodno zaključcima Vlade Crne Gore, sportskim organizacijama su dodijeljena dodatna sredstva u ukupnom iznosu od 1.578.896,08 eura. Kroz navedenu finansijsku podršku teži se pružiti jasna podrška sportskim organizacijama i vrhunskih sportistima u ostvarivanju značajnih sportskih rezultata.

Takođe, premije se dodjeljuju i za ostvarene rezultate na Para-olimpijskim igrama, jedinom zvaničnom svjetskom ili evropskom seniorskom prvenstvu u sportskoj disciplini koja je na program Olimpijskih igara, odnosno Para-olimpijskih igara, odnosno koji je kao crnogorski državljanin i reprezent Crne Gore, u seniorskoj konkurenciji, koji je postao svjetski prvak u organizaciji WBC, WBA, WBO i IBF ili postao finalista DEJVIS kupa, FED kupa Međunarodne teniske organizacije ili Grand slam turnira predstavljena brojem sportista koji su dobili ove premije tokom ovih godina. Premije sportistima za ostvarene rezultate – broj sportista

	2018	2019	2020	2021
Broj sportista	8	11	14	

. Shodno relevantnim podacima, sledeća tabela daje prikaza broj vrhunskih sportista:

	2018	2019	2020	2021
--	------	------	------	------

Broj	3	3	2	7
------	---	---	---	---

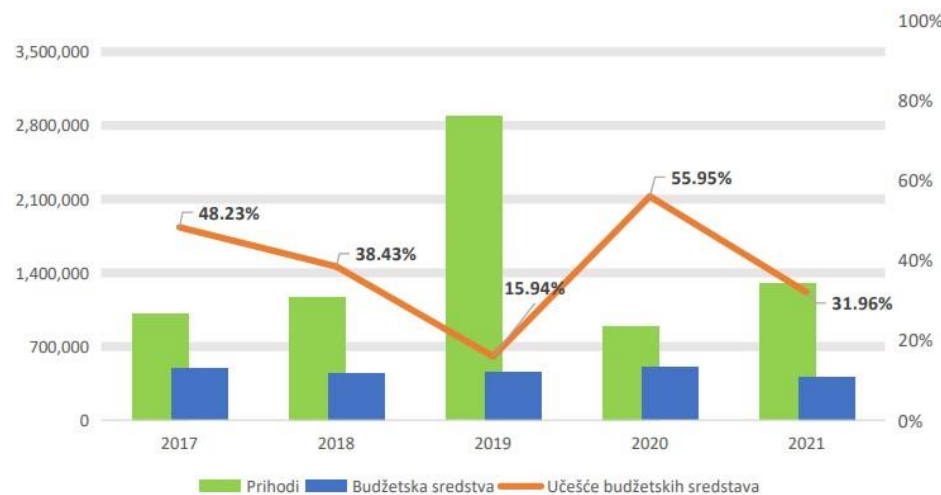
Shodno Zakonu o sportu („Sl. list CG” br. 44/18) Ministarstvo sporta i mladih za postignute rezultate na svjetskim i evropskim prvenstvima u mlađim kategorijama, dodjeljuje status perspektivnog sportiste kojim se stiče pravo na jednogodišnju stipendiju.

	2018	2019	2020	2021
Broj	16	23	5	45

Tabela br. 3: Skup tabela koje prikazuju broj premija namijenjenih sportistima za ostvarene rezultate

STRATEŠKI CILJ VI: Podsticanje djelovanja Crnogorskog olimpijskog komiteta, Paraolimpijskog komiteta Crne Gore i nacionalnih sportskih saveza

U pogledu strateškog cilja koji se odnosi na podsticanje djelovanja Crnogorskog olimpijskog komiteta, Paraolimpijskog komiteta Crne Gore i nacionalnih sportskih saveza, važno je istaći da su u periodu 2017-2021 izdvojena značajna sredstva iz budžeta za finansiranje COK-a, gdje je učešće budžetskih sredstava u ukupnim prihodima COK-a u periodu 2017-2021 variralo je od 15,94% do 55,95%. Navedena sredstva predstavljaju značajan doprinos države razvoju sporta, ali evidentirana je potreba obezbijedenja dodatnih sredstava, u cilju razvoja i izgradnje stabilnog sistema i funkcionisanja svih krovnih sportskih organizacija.

Grafik br. 10: Budžetska sredstva u periodu 2017-2021

Poseban naglasak je na potrebi obezbijedenja dodatnih sredstava namijenih COK-u i partnerskim sportskim organizacijama za pripremu, učešće i organizaciju događaja i takmičenja, promociju i razvoj, ali i za sportsku infrastrukturu (adaptacija, izgradnja i održavanje), administrativne troškove, trening centre, sportske stipendije, programe perspektivnih i vrhunskih sportista, obuke zaposlenih i sl.

COK je na osnovu dostupnih sredstava u prethodnom periodu pružio podršku sportistima i sportistkinjama za učešće na takmičenjima koja se organizuju pod pokroviteljstvom MOK-a, EOK-a, ANOC-a, GSSE-a i ICMG-a. To su:

- Olimpijske igre (ljetnje i zimske)
- Evropske igre
- Mediteranske igre
- ANOC Igre na pijesku
- Mediteranske igre na pijesku
- Igre malih zemalja Evrope
- Olimpijske igre mladih (ljetnje i zimske)
- Evropski olimpijski festival mladih (ljetnji i zimski EYOF).

Usporedna praksa pokazuje da su javni izvori finansiranja u zemljama regiona, poput Slovenije, Srbije i Hrvatske, čine između 50% i 90% ukupnih sredstava koja se opredjeljuju za sport, ali to u Crnoj Gori nije slučaj. Naime, naša država za sport izdvaja prosječno oko 8 miliona eura na godišnjem nivou, od čega sportskim subjektima se opredjeljuje manje od 4 miliona, što je nedovoljno i za pokrivanje osnovnih troškova, tako da sva sredstva opredijeljena iz Budžeta mahom se troše na učestvovanje na sportskim takmičenjima, a vrlo mali broj sportskih organizacija može određena sredstva usmjeriti na razvoj i promociju. Prema procjeni, za adekvatno funkcionisanje sportskih organizacija u Crnoj Gori potrebno je više od 20 miliona eura. Sportskim organizacijama su potrebna finansijska sredstva za pripremu, učešće i organizaciju događaja i takmičenja, promociju i razvoj, ali i za sportsku infrastrukturu (adaptacija, izgradnja i održavanje), administrativne troškove, trening centre, sportske stipendije, programe perspektivnih i vrhunskih sportista, obuke zaposlenih

STRATEŠKI CILJ VII: Promocija Crne Gore kroz sport

OPERATIVNI CILJ 7.1 : Promovisanje Crne Gore kroz učešće crnogorskih sportskih reprezentacija na međunarodnim takmičenjima

INDIKATOR UČINKA:

Konstatuje se da predmetni operativni cilj ne sadrži prateći indikator učinka, zbog čega nije moguće pružiti jasno izjašnjenje u vezi postignuto učinka u oblasti promovisanja Crne Gore kroz učešće crnogorskih sportskih reprezentacija na međunarodnim takmičenjima.

Uprava za sport i mlade je u 2021. godini, putem Javnog konkursa za sufinansiranje programa sportskih organizacija podržala preko 15 nacionalnih sportskih saveza, koji su u programima sa kojima su aplicirali imali aktivnosti organizacije i učešća na međunarodnim takmičenjima.

Potrebno je istaći da, kada je u pitanju promocija Crne Gore kroz sport, Ministarstvo sporta i mladih je u cilju opredjeljivanja finansijske podrške 16. januara 2020. godine raspisalo Javni konkurs br. 01-105-614/20-20 za sufinansiranje programa sportskih organizacija u 2020. godini iz Budžeta Crne Gore.

- Odlukom br. 01-105-614/20- 20-4 podržani su programi 36 nacionalnih sportskih saveza sa 4.623.000,00 eura. Svi programi nacionalnih sportskih saveza sadržali su aktivnost učešća na međunarodnim takmičenjima. Zbog pandemije izazvane Covid-19 virusom, veliki broj međunarodnih takmičenja planiranih za 2020. godinu je otkazan, uključujući i Olimpijske igre. Zbog navedene situacije, kao i zbog usvajanja rebalansa budžeta za 2020. godinu, ukupan iznos opredijeljenih sredstava za realizaciju programskih aktivnosti sportskih organizacija je umanjen na 4.083.610,00 eura.

U 2019. godini, status sportiste sa vrhunskim reprezentativnim rezultatom utvrđen je za 3 sportista, dok je 23 sportista, na osnovu ostvarenih rezultata steklo status perspektivnog sportiste, kao i pravo na jednogodišnju stipendiju po tom osnovu. Status perspektivni sportista je novina uvedena Zakonom o sportu („Sl.list CG” br. 44/18) cilj ovog zakonskog rješenja je da nagradi i podstakne mlade talentovane sportiste da i dalje nastave da rade ostvarivanju rezultata nastupajući za Crnu Goru, te da se smanji broj mladih crnogorskih sportista koji odlaze da nastupaju za reprezentacije drugih država, iz razloga što njihov rad nije bio dovoljno vrednovan.

Perspektivnim sportistima, po osnovu ovog statusa pripada i jednogodišnja stipendija, pa je Ministarstvo sporta i mladih u 2019. godini u te svrhe izdvojilo 27,899,40 eura. Dodatno, kao još jedna podsticajna mjera izdvajaju se sportske premije, za odgovarajući sportski rezultat, na predlog nacionalnog sportskog saveza. Ministarstvo sporta i mladih je, za osvojeno prvo, drugo ili treće mjesto na Svjetskim i Evropskim prvenstvima, u 2019. godini opredijelilo premije u iznosu od 118.000,00 eura, za 11 sportista i 3 trenera.

Za organizaciju međunarodnih sportskih takmičenja u Crnoj Gori, Ministarstvo sporta i mladih je u 2019. godini kroz programske aktivnosti nacionalnih sportskih saveza putem Javnog konkursa za sufinansiranje programa sportskih organizacija podržalo preko 10 nacionalnih sportskih saveza za organizaciju međunarodnih takmičenja u Crnoj Gori.

U 2019. godini Ministarstvo sporta i mladih podržalo je putem Javnog konkursa za sufinansiranje programa sportskih organizacija kroz programske aktivnosti nacionalnih sportskih saveza preko 20 sportskih organizacija za učešće na međunarodnim takmičenjima koja se organizuju van Crne Gore.

Promocija sporta Crne Gore je primarni rezultat imala kroz učešće na Olimpijskim igrama koje su održane 2021. godine u Tokiju, gdje je učestvovalo 34 sportisa iz Crne Gore , i to 18 žena i 16 muškaraca. Uporedno gledano, u odnosu na Olimpijske igre održane u Rio de Žaneiru, kada je učešće uzelo 35 sportista iz Crne Gore, zabilježen je jedan manje predstavnik Crne Gore.

Olimpijske igre	Ukupan broj predstavnika	Žene	Muškarci
Tokio 2021	34	18	16

Rio de Žaneiro 2016	35	19	16
---------------------	----	----	----

Tabela br. : Ukupan broj učesnika iz Crne Gore na prethodno održanim Olimpijskim igrama

OPERATIVNI CILJ 7.2 : Promovisanje Crne Gore kroz učešće u međunarodnoj sportskoj inicijativi Evropske komisije – Evropska nedjelja sporta

INDIKATOR UČINKA: Povećan broj aktivnosti kojima se obilježava Evropska nedjelja sporta u Crnoj Gori

Konstatuje se da je predmetni indikator učinka ostvaren, jer se u periodu od 2018. godine do 2021. godine, uprkos ograničenjima uzrokovanim pandemijom virusa COVID-19, identifikuje jasan trend porasta broja aktivnosti koje se organizuju u okviru Evropske nedjelje sporta u Crnoj Gori.

Evropska nedjelja sporta je događaj koji je pokrenut od strane Evropske komisije, čiji su osnovni ciljevi usmjereni na promociju sportske i fizičke aktivnosti koja je namijenjena svima, bez obzira na starost, fizičku spremnost ili bilo koju drugu karakteristiku pojedinaca, kao i da podstakne građane da svakodnevno budu aktivni i usvoje zdrave stilove života.

Organizacijom brojnih sportskih događaja 2018. godine, na poziv Evropske komisije Crna Gora ove godine, prvi put učestvuje u Evropskoj nedjelji sporta (European Week of Sport) koja se od 23. do 30. septembra, obilježava u više od trideset država Evrope.

U toku 2019. godine, organizovana je druga po redu Evropska nedjelja sporta, gdje je širom Crne Gore organizovano 18 sportskih događaja, a uz Ministarstvo sporta i mladih, koje je nacionalni koordinator, učešće su uzele opštine, nacionalni sportski savezi i sportski klubovi.

Inicijativi Evropske komisije – Evropska nedjelja sporta, realizovan je u periodu od 23. do 30. septembra 2020. godine, kada se u Crnoj Gori po treći put obilježila Evropska nedjelja sporta. Tim povodom širom Crne Gore organizovano je 37 sportskih događaja, a uz Ministarstvo sporta i mladih, koje je bilo nacionalni koordinator, učešće su uzele lokalne samouprave, nacionalni sportski savezi i sportski klubovi. Ministarstvo sporta i mladih je, povodom obilježavanja Evropske nedjelje sporta organizovalo 2 centralne manifestacije, i to trku zadovoljstva "Fun Run" uz tehničku pomoć Atletskog saveza Crne Gore 27.09.2020. godine, i događaj „Be active – ride a bike” uz tehničku podršku Biciklističkog saveza Crne Gore 03.10.2020. godine, oba događaja finansirala je Evropska komisija, u ukupnom iznosu od 13.445,00 eura.

OPERATIVNI CILJ 7.3 : Jačanje kulta crnogorske reprezentacije

INDIKATOR UČINKA:

Navedeni operativni cilj ne sadrži prateći indikator učinka, zbog čega nije bilo moguće definisati precizno izjašnjenje u pogledu nivoa jačanja kulta crnogorske reprezentacije. Dodatno, prilikom definisanja novog strateškog dokumenta potrebno je razmisliti o definisanju metodološki mjerljivog indikatora učinka, ukoliko ova oblast ostane kao sastavni dio nove strategije.

Ono što je važno istaći da su u prethodnom periodu preduzete aktivnosti za obilježavanje Dana reprezentacija Crne Gore nizom događaja, pa su u periodu od 26.02. do 18.03.2020. godine, sprovedene sledeće aktivnosti:

- promocija sportskih reprezentacija, organizacija sajma sporta, svečana proslava u hotelu Hilton.
- obilježavanje Dana reprezentacija prošireno je i na lokalne nivoe, organizacijom sajмова sporta za sve opštine u Crnoj Gori. Na taj način se doprinijelo afirmaciji i promociji sporta kroz povezivanje sportskih klubova iz različitih opština. Zbog pandemije izazvane pandemijom virusa COVID-19 nisu održani svi planirani događaji, već je otkazana organizacija centralnog sajma sporta u na Trgu Nezavisnosti u Podgorici.

Ministarstvo sporta i mladih je na Trgu Nezavisnosti 10. marta 2019. godine obilježilo Dan reprezentacija i organizovalo sajam sporta na kome su se predstavili COK, POK i 21 nacionalni sportski savez. Navedeni događaj bio je usmjeren na jačanje kulta crnogorske reprezentacije i promociju sporta među građanima. Obilježavanje dana reprezentacija, takođe je novina uvedena Zakonom o sportu, prije svega usmjerena na promociju i jačanje kulta crnogorske reprezentacije i jačanje osjećaja pripadnosti crnogorskoj reprezentaciji.

Promo punktove na sajmu sporta, uz Ministarstvo sporta i mladih, imale su i sljedeće sportske organizacije:

- Crnogorski olimpijski komitet, Paraolimpijski komitet, Atletski savez Crne Gore, Košarkaški savez Crne Gore, Fudbalski savez Crne Gore, Odbojkaški savez Crne Gore, Vaterpolo i plivački savez Crne Gore, Bokserski savez Crne Gore, Crnogorski skijaški savez, Crnogorski bučarski savez, Gimnastički savez Crne Gore, Ju-jitsu savez Crne Gore, Karate savez Crne Gore, Kik boks savez Crne Gore, Planinarski savez Crne Gore, Rukometni savez Crne Gore, Šahovski savez Crne Gore, Streljački savez Crne Gore, Studentski sportski savez Crne Gore, Taekwondo savez Crne Gore, Stonoteniski savez Crne Gore i Teniski savez Crne Gore. Takođe, na sajmu su bili prisutni i crnogorski reprezentativci koji su kroz neposrednu komunikaciju sa građanima i djecom, približili značaj i prednosti bavljenja sportom sa ciljem jačanja i unaprjeđenja kulta crnogorske reprezentacije.

Uzimajući u obzir da je period 2020-2021. godine, bio obilježen uticajem pandemije virusa COVID-19, organizacija javnih događaja tipa Dana reprezentacije je bilo podložno epidemiološkim mjerama zabrane javnog okupljanja, te su zato i izostale brojne aktivnosti planirane za ovu manifestaciju.

STRATEŠKI CILJ VIII: Unaprijeđen sistem utvrđivanja zdravstvene sposobnosti sportista

OPERATIVNI CILJ 8.1 : Unaprijeđen sistem zdravstvenih pregleda sportista kroz definisanje specifičnih vrsta pregleda u zavisnosti od sporta

INDIKATOR UČINKA:

U okviru predmetnog operativnog cilja, zbog nedostatka relevantnog indikatora učinka, nije moguće pružiti definiciju nivoa ostvarenosti i postignutog učinka. Važno je ukazati da u periodu važenja strateškog dokumenta nije donesen Pravilnik o uslovima za obavljanje zdravstvenih pregleda, vrsti i obimu pregleda, načinu vođenja evidencije i medicinske dokumentacije, kao i uslova koje mora da ispunjava doktor odgovarajuće specijalnosti. Ministarstvo zdravlja pripremlilo je Nacrta Pravilnika o uslovima za obavljanje zdravstvenih pregleda, vrsti i obimu pregleda, načinu vođenja evidencije i medicinske dokumentacije, kao i uslove koje mora da ispunjava doktor odgovarajuće specijalnosti. Imajući u vidu da je rok za

donošenje ovog podzakonskog akta bio III kvartal 2020. godine, konstatuje se da navedena aktivnost nije ostvarena do kraja 2021. godine, kao konačne godine važenja strateškog dokumenta.

Potrebno je ukazati da je izmjenama i dopunama Zakona o sportu („Sl.list CG” br.44/18), po prvi put predviđeno osnivanje zdravstvene ustanove – zavoda, za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti sportista. Cilj osnivanja zavoda je unifikacija sistema utvrđivanja zdravstvene sposobnosti.

Tokom 2019. godine radilo se na stvaranju uslova za formiranje posebne zdravstvene ustanove. Imajući u vidu da je Zakonom o sportu, kao i Srednjoročnim programom rada Vlade utvrđeno da je rok za osnivanje ove ustanove III kvartal 2020. godine, mjere iz ove oblasti biće realizovane u predstojećem periodu. Dodatno, Ministarstvo sporta i mladih je u 2019. godini organizovalo obuke o važnosti pravilnog utvrđivanja zdravstvene sposobnosti sportista za 30 učenika.

OPERATIVNI CILJ 8.2 : Unaprijeđen sistem zdravstvenih pregleda sportista

INDIKATOR UČINKA: Uspostavljen funkcionalni sistem evidencije zdravstvenih pregleda sportista

Konstatuje se da predmetni indikator učinka nije ostvaren, uzimajući u obzir da u periodu sprovođenja strateškog dokumenta nije uspostavljen funkcionalan sistem evidencije zdravstvenih pregleda sportista.

Kada govorimo o ovoj oblasti strateškog dokumenta, primarni akcenat je stavljen na osnivanje Zavoda za sportsku medicinu i intenziviranjem broja pregleda aktivnih sportista u relevantnim zdravstvenim institucijama u Crnoj Gori. U okviru Zakona o sportu („Sl. list CG”, br. 44/18) koji je stupio na snagu 14. jula 2018. godine, Članom 145 propisano je da će se akt o osnivanju zavoda donijeti u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona. U tom kontekstu Ministarstvo sporta i mladih je u saradnji sa Ministarstvom zdravlja u 2019. godini, započelo pripremu internih akata u cilju stvaranja uslova za formiranje zavoda

Vlada Crne Gore je 07.05.2020. godine donijela Odluku o osnivanju Zavoda za sportsku medicinu Crne Gore br. 07-2609. Međutim, dalje aktivnosti po predmetnom pitanju nisu preduzimate, s toga Zavod za sportsku medicinu Crne Gore još uvijek nije počeo sa radom, zbog čega je potrebno intenzivirati aktivnosti koje će rezultirati što skorijim početkom rada Zavoda za sportsku medicinu čime će se stvoriti uslovi za obavljanje pregleda za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti sportista (imenovanje direktora ustanove, donošenje sistematizacije, regulisanje pitanja prostora i opreme).

Pored navedenog, Ministarstvo sporta i mladih je 13. decembra 2019. godine, organizovalo predavanje o značaju pravilnog utvrđivanja zdravstvene sposobnosti sportista. Navedenom predavanju prisustvovalo je 30 učenika iz Osnovne škole „Štampar Makarije” na kojem je predstavnica Instituta za javno zdravlje prezentovala učenicima značaj pravilnog utvrđivanja zdravstvene sposobnosti i važnosti pravilne ishrane sportista.

OPERATIVNI CILJ 8.3 : Unaprijeđen sistem istraživanja i naučno istraživačke studije o zdravstvenoj sposobnosti sportista

INDIKATOR UČINKA:

Predmetni operativni cilj ne sadrži definisan indikator učinka sa pratećim vrijednostima, zbog čega nije moguće pružiti izjašnjenje o postignutom učinku u pogledu jačanja naučnog sistema i naučnih istraživanja u oblasti sporta u Crnoj Gori.

Važno je istaći da u Crnoj Gori sada nije sprovedeno sveobuhvatno istraživanje među sportskim organizacijama u Crnoj Gori, koje tretira problematiku strukture i broja angažovanih sportskih radnika, što predstavlja jedan od evidentiranih problema u prethodnom periodu sprovođenja javne politike. Sprovođenjem ovakvog istraživanja, ima se za cilj dobijanje uvida u trenutnu situaciju po pitanju ljudskih resursa u crnogorskom sportu. Primarni akcenat je na prikupljanju podataka i kreiranju sistematizovane baze sportskih radnika. Na taj način biće omogućeno planiranje razvoja ljudskih resursa u narednom periodu. Razvojem industrije sporta, uporedo su se razvijale i sportske nauke koje su imale za cilj da angažuju usko specijalizovani naučnoistraživački kadar, koji bi trebalo da aktivno radi na unapređenju svih segmenata industrije sporta.

Osnovni cilj naučnoistraživačke djelatnosti u sportu je, ukupno gledano, sprovođenje naučnih istraživanja, te prenošenje dobijenih rezultata, odnosno inoviranih znanja i vještina u praksu. Međutim, iako oblast sporta predstavlja aktuelnu istraživačku temu, kao izazov se nameće implementacija dobijenih nalaza u praksi. S tim u vezi, diseminacija i implementacija rezultata istraživanja u Crnoj Gori ističu se kao značajne prepreke razvoju sporta i sportskih strategija, koje su isplative, specifične i zasnovane na naučnim dokazima.

Kada govorimo o postignutim rezultatima u prethodnom periodu, akcenat je na:

- tokom 2018. godine nacionalni sportski savezi održali su 24 seminara u vezi sa edukacijom i licenciranjem trenera, na kojima je učestvovalo preko 450 učesnika.
- tokom 2019 godine, 9 nacionalnih sportskih saveza odgovorilo je da je organizovalo ili prisustvovalo različitim predavanjima, odnosno obukama.
- tokom 2020 godine, od 22 nacionalna saveza, svega 4 saveza su realizovala 5 seminara na temu suzbijanja govora mržnje u sportu, rodne ravnopravnosti u sportu, edukacije sportista za rad nakon sportske karijere, i to: Fudbalski savez Crne Gore, Muaythai savez Crne Gore, Studentski sportski savez Crne Gore i Skijaški savez Crne Gore. Četiri nacionalna sportska saveza su posredno, učešćem u seminarima međunarodnih sportskih federacija, donošenjem određenih pravilnika (shodno obavezama prema međunarodnim sportskim asocijacijama) imalo određene aktivnosti koje se tiču navedenih tema, ali nisu sami organizovali seminare/obuke. Ostalih 14 nacionalnih sportskih saveza nisu realizovali predmetnu. Iako je 2020 godine bilo teže organizovati ovakve aktivnosti zbog epidemiološke situacije, jasno je da je u ovom dijelu neophodno dodatno raditi i kreirati jasne planove za budućnost kako bi se unaprijedili kapaciteti svih koji su zaduženi za razvoj sporta.

Pored navedenog, u narednom periodu sprovođenja javne politike potrebno je preduzeti korake u cilju:

- nadgledanje pružanja usluga zdravstvene zaštite i doping kontrole u crnogorskom sportu,

- informisanje i edukacija sportista i sportskih organizacija zasnovana na naučnim dokazima iz aktuelnih istraživanja; p
- prenošenje inoviranih znanja i vještina iz nauke u praksu, organizovanim kroz radionice, okrugle stolove, seminare, konferencije, saopštenja kroz elektronske i štampane medije, i svoj zvanični podcast, - promovisanje usvajanja etičkih standarda u sportskoj nauci i medicini,
- diseminacija saznanja o potencijalima novih tehnologija za optimizaciju zdravlja sportista i sprječavanja njihovih potencijalnih štetnih efekata,
- uspostavljanje saradnje i održavanje postojećih veza sa akademskim osobljem sa visokoškolskih ustanova i zaposlenima u nacionalnim olimpijskim komitetima, prije svega u regionu, ali i šire, kroz zajedničke aktivnosti i mobilnost stručnog i naučnog osoblja,
- učešće na konferencijama i kongresima iz sfere sporta i olimpizma na međunarodnom nivou,
- učešće u programima istraživanja i razvoja u oblasti sporta, sportske nauke i sportske medicine

STRATEŠKI CILJ IX: Sprečavanje negativnih pojava u sportu

OPERATIVNI CILJ 9.1 : Primjena WADA pravila

INDIKATOR UČINKA:

Strateški cilj i prateći operativni cilj koji se odnosi na primjenu WADA pravila ne sadrže postavljen indikator učinka sa pratećim vrijednostima, zbog čega nije bilo moguće mjerljivo utvrditi da li je postignut planirani učinak.

Međutim, važno je istaći da su u priodu sprovođenja strategije preduzeti koraci u cilju jačanja nacionalnog odgovora na slučajeve korišćenja nedozvoljenih supstanci u sportu. Tako je:

- U skladu sa članom 102 Zakona o sportu („Sl.list CG“, br.44/18) Crnogorski olimpijski komitet obrazovao je Komisiju za anti-doping u septembru 2018. godine sa sljedećim zadacima:
 - praćenje i sprovođenje međunarodne konvencije protiv dopinga u sportu,
 - praćenje i koordinacija akcija u borbi protiv dopinga u sportu,
 - predlaganje mjera u borbi protiv dopinga u sportu,
 - primjena konvencija, kodeksa WADA i pravila međunarodnih sportskih saveza i Međunarodnog olimpijskog komiteta, - vođenje evidencija sprovedenih doping kontrola.
- Takođe, a u skladu sa obavezom iz Zakona o sportu Crnogorski olimpijski komitet finansirao je rad navedene Komisije. Imajući u vidu da je Zakon o sportu propisao učešće predstavnika državnih organa u Komisiji za anti-doping, Svjetska anti-doping agencija je u 2021. godini, a u cilju usklađivanja normativnog i institucionalnog okvira u oblasti antidopinga u Crnoj Gori sa novim Svjetskim anti-doping kodeksom

zatražila garanciju veće autonomije u radu Komisije zbog čega je Skupština u decembru 2021. godine usvojila izmjene Zakona o sportu kojim se propisuje novi institucionalni okvir u oblasti anti-dopinga, nova struktura Komisije kao i ciljevi i zadaci.

Takođe, u 2020. godini je urađena jedna anti-doping kontrola van takmičenja u rukometu, na zahtjev ITA i EERADO. Napominjemo da su takmičenja i sportska dešavanja bila otkazana u 2020. usled pandemije izazvane koronavirusom.

Komisija za anti-doping je objavila spisak nedozvoljenih sredstava za 2019. godinu, kao i spisak sprovedenih anti-doping kontrola.

U narednom periodu sprovođenja javne politike, uz partnerstvo sa Svjetskom anti-doping agencijom, potrebno je raditi na razvoju najboljeg institucionalnog modela koji bi zadovoljio specifičnosti crnogorske sportske scene i odgovorio obavezama u oblasti borbe protiv dopinga u sportu. To će podrazumijevati i stvaranje održivog modela nezavisnog finansiranja subjekta nadležnog za oblast borbe protiv dopinga u sportu a samim tim i profesionalizaciju kadra.

OPERATIVNI CILJ 9.2 : Jačanje prevencije i sprečavanje negativnih pojava u sportu

INDIKATOR UČINKA:

Predmetni operativni cilj ne sadrži prateći indikator učinka koji bi omogućio precizno izjašnjenje o postignutom učinku.

Međutim, za cjelokupni periodu sprovođenja javne politike su preduzeti određeni koraci u cilju sprečavanja porasta broja manipulacija na sportskim takmičenjima i uspostavljanja sistema nulte toleranciju prema ovim i sličnim negativnim pojavama u sportu. Važno je istaći da Crnogorski olimpijski komitet (COK) aktivno saraduje sa Međunarodnim olimpijskim komitetom (MOK), odnosno njegovom jedinicom za sprečavanje manipulacijama u sportu, koja se nalazi u Lozani. U tom pogledu, pripremljena su i Pravila ponašanja COK-a koja tretiraju ovo pitanje, u saradnji sa Etičkom komisijom MOK-a, a radi se i na pripremi Modela ponašanja za nacionalne sportske saveze u Crnoj Gori, Modela pravila za organizatore takmičenja, kao i smjernica za kažnjavanje. Takođe, uspostavljeni su i mehanizmi prijavljivanja. Kao i za oblast anti-dopinga, manipulaciji na sportskim takmičenjima treba posvetiti posebnu pažnju, kako bi se zaštitio integritet sporta. Pažnju, svakako, treba posvetiti kroz različite programe i aktivnosti i ostalim negativnim pojavama u sportu, poput nasilja na sportskim terenima, diskriminacije, homofobije, rasizma, zlostavljanja u sportu i sl.

Negativne pojave u sportu uključuju i: nasilje na sportskim priredbama, različite oblike zlostavljanja, uključujući i seksualno, homofobiju, diskriminaciju. Postoje dva oblika nasilja na sportskim priredbama: nasilje među sportistima i nasilje među gledaocima. Nasilje se može dogoditi u sportovima gdje se fizički kontakt ne očekuje. Zvaničnici moraju da odluče ko je odgovoran i da li je bilo namjere. Nasilje među gledaocima dešava se decenijama, u mnogim sportovima i mnogim državama. Bez obzira na to što mu je uzrok, nasilje navijača ima značajan uticaj na stavove ljudi prema sportu, kako u smislu prisustvovanja sportskim događajima, tako i u smislu pružanja podrške sportu u njihovima zajednicama. U svrhu sprječavanja nasilja na sportskim priredbama, potrebno je poboljšati saradnju svih relevantnih institucija i pojedinaca, kako bi se stvorili mehanizmi za sprječavanje nasilnog ponašanja. U tom smislu, potrebno je izraditi i Akcioni plan koji će tretirati ovu oblast, obuhvatiti pomenute mehanizme, ali i predvidjeti plan edukativnih aktivnosti u smislu prevencije nasilja.

OPERATIVNI CILJ 9.3 : Kreirane pretpostavke za sprječavanje negativnih pojava u sportu

INDIKATOR UČINKA: Dostavljen spisak nedozvoljenih sredstava svim nacionalnim sportskim savezima

Konstatuje se da je prateći indikator učinka koji se odnosi na dostavljanje spiska nedozvoljenih sredstava svim nacionalnim sportskim savezima ostvaren.

Međutim, važno je istaći da definisani indikator nema metodološki karakter indikatora učinka, već karakter indikatora rezultata koji se vezuje za aktivnosti u akcionom planu, zbog čega je prilikom definisanja novog strateškog dokumenta do 2027. godine, potrebno obratiti pažnju na metodološki pristup prilikom definisanja indikatora učinka.

U prethodnom periodu sprovođenja javne politike važno je ukazati da je preveden i objavljen spisak nedozvoljenih sredstava. Navedeni spisak se redovno ažurira i objavljuje na sajtu. Spisak je zastupljen na sajtu antidoping komisije i COK-a, gdje je u cjelosti preveden i objavljen. Dokumenti su dostupna na: <https://www.cok.me/mne/antidoping> i <https://anti-doping.me/dokumenta/>

STRATEŠKI CILJ X: Unapređenje stanja sportske infrastrukture u Crnoj Gori

OPERATIVNI CILJ 10.1 : Podrška lokalnim samoupravama u izgradnji, rekonstrukciji, adaptaciji, opremanju i održavanju sportskih objekata

INDIKATOR UČINKA: Porast broja podržanih infrastrukturnih projekata

U pogledu nivoa ostvarenosti indikatora učinka koji se odnosi na porast broja podržanih infrastrukturnih objekata, potrebno je istaći da je navedeni indikator učinka u velikoj mjeri ostvaren u period između 2017-2021. godine.

Dostupni podaci ukazuju na konstantan trend porasta ulaganja u razvoj sportske infrastrukture. Posebno je potrebno istaći da je Ministarstvo sporta i mladih od osnivanja podržalo realizaciju 71 projekata izgradnje, rekonstrukcije, adaptacije i opremanja sportskih objekata, za šta je iz budžeta ovog organa opredijeljeno oko 2,308,494.12 eura. Od navedene sume, za unaprijeđenje školske sportske infrastrukture (za rekonstrukciju, adaptaciju i opremanje fiskulturnih sala i otvorenih školskih terena) opredijeljeno je oko 1,056,573.71 eura, što predstavlja približno 50% od ukupno opredijeljenih sredstava za oblast sportske infrastrukture.

Tokom 2021. godine lokalne samouprave su kod Uprave za sport i mlade kandidovale preko 60 projekata iz sportske infrastrukture. Od navedenih projekata, podržano je 13 projekata koji se odnose na izgradnju, rekonstrukciju, adaptaciju i opremanje sportskih objekata.

U 2020. godini, Ministarstvu sporta i mladih je kandidovan 91 projekat koji se odnosi na izgradnju novih odnosno rekonstrukciju, adaptaciju i opremanje postojećih sportskih objekata. Riječ je o projektima sa različitim stepenom spremnosti u odnosu na plansku, tehničku dokumentaciju,

riješenim imovinsko pravnim odnosima, vrijednosti investicije, prioritetnosti za realizaciju. Od navedenog broja dostavljenih projekata, Ministarstvo sporta i mladih je finansiralo realizaciju 15 projekata, za šta su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 744.523,00 eura.

Dodatno, Ministarstvo sporta i mladih uradilo je mapiranje sportskih objekata u Crnoj Gori, odnosno prikupilo podatke o brojnosti i stanju sportskih objekata koji su dostupni u Centralnom registru za sport.

U bazi infrastrukturnih projekata Ministarstva sporta i mladih u 2019. godini našlo se 37 projekata, od čega je 21 ispunilo uslove za realizaciju, te su iz tog razloga finansijski podržani. Ukupna ugovorena vrijednost iznosu 587.039,52 eura. Svi projekti su uspješno realizovani. Uprava javnih radova podržala je realizaciju 13 infrastrukturnih projekata. Vrijednost podrške iz kapitalnog budžeta iznosi 2.067.000,000 eura, dok su lokalne samouprave realizovale je 65 infrastrukturnih projekata.

U periodu 2018. godine, od ukupnog projekata koji su se našli u bazi infrastrukturnih projekata, 9 projekata je imalo kompletnu tehničku dokumentaciju u skladu sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata⁷, od ukupno 47 projekata koji su se našli u bazi. Potrebno je istaći da su svi projekti podržani od strane Ministarstva sporta i mladih. U ovom periodu iz tekućeg budžeta Ministarstva sporta i mladih finansijski je podržana realizacija 9 projekata koji se odnose na rekonstrukciju, adaptaciju i opremanje školskih fiskulturnih sala i otvorenih terena, od čega je uspješno završeno 9 projekata Ministarstvo je opredijelilo 196.400,90 eura. Iz kapitalnog budžeta tokom 2018. godine završena su 2 projekta:

- izgradnja sportske dvorane u Beranama i sportskog terena sa tribinama u Andrijevici. Za te namjene je opredjeljeno oko 1.458.477,41 eura

2017	2018	2019	2020	2021
454.867,23 €	196.400,90 €	587.039,52 €	744.522,99 €	325.663,48 €

Tabela br. 4: Uložena sredstva po godinama za unapređenje sportske infrastrukture

STRATEŠKI CILJ XI: Podsticanje istraživačko-razvojnog, vaspitno-obrazovnog i stručnog rada u sportu kao i stručno osposobljavanje u sportu

OPERATIVNI CILJ 11.1 : Podignut nivo obučenosti lica koja obavljaju stručne poslove u sportu

INDIKATOR UČINKA: Porast broja lica koja imaju položen stručni ispit za rad u oblasti sporta

⁷ Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata, ("Sl. list CG", br. 064/17 od 06.10.2017, 044/18 od 06.07.2018, 063/18 od 28.09.2018, 011/19 od 19.02.2019)

U pogledu indikatora učinka koji se odnosi na porast broja lica koji imaju položen stručni ispit, potrebno je istaći da nije moguće jasno utvrditi stepen realizacije ovog indikatora. Primarni razlog je nedostatak podataka za 2021. godinu, koji je potreban radi utvrđivanja trenda porasta ili pada broja lica koja su položila stručni ispit.

U prethodnom periodu sporovđenja politike, tokom 2020. godine, Ministarstvo sporta i mladih je organizovalo 18 termina za polaganje stručnog ispita za rad u oblasti sporta. Takođe, Ministarstvo sporta i mladih je krajem 2019. godine započelo organizaciju polaganja stručnog ispita za rad u oblasti sporta. Shodno članu 67 Zakona o sportu, sekretar sportske organizacije, direktor - ako ga sportska organizacija ima, kao i lice koje obavlja stručne poslove u sportu mora imati položen stručni ispit za rad u oblasti sporta. Cilj je da se unaprijedi rad sportskih organizacija, i njihovo funkcionisanje, na način što će se lica angažovana u sportskim organizacijama, kroz polaganje stručnog ispita, upoznati sa svim važnim, nacionalnim i međunarodnim propisima u oblasti sporta i njihovom primjenom, i na taj način unaprijediti rad sportskih organizacija.

Posebno je važno ukazati da do sada nije sprovedeno sveobuhvatno istraživanje među sportskim organizacijama u Crnoj Gori, koje tretira problematiku strukture i broja angažovanih sportskih radnika. U tom pogledu, u narednom periodu sprovođenja javne politike potrebno je sprovesti ovaj tip istraživanja, koje ima za cilj dobijanje uvida u trenutnu situaciju po pitanju ljudskih resursa u crnogorskom sportu. Dakle, prikupljanjem podataka i kreiranjem sistematizovane baze sportskih radnika, biće omogućeno planiranje razvoja ljudskih resursa u narednom periodu. Razvojem industrije sporta, uporedo su se razvijale i sportske nauke koje su imale za cilj da angažuju usko specijalizovani naučnoistraživački kadar, koji bi trebalo da aktivno radi na unaprjeđenju svih segmenata industrije sporta. Za uporedan razvoj sportskih nauka i sporta bila je potrebna i snažna finansijska potpora od strane industrije, budući da su lideri u industriji sporta shvatali potrebu za ulaganjem u naučnoistraživački rad, i prepoznavali neprestanu potrebu za konkretnim izlazima koje bi dobijali iz predmetnih naučnih istraživanja.

OPERATIVNI CILJ 11.2 : Unaprijeđen kvalitet i nediskriminatorni karakter u oblasti sporta

INDIKATOR UČINKA:

Kada govorimo o unapređenju kvaliteta i nediskriminatornog karaktera sporta, potrebno je istaći da ova oblast u strateškom dokumentu ne sadrži jasno definisan indikator učinka na osnovu kog je moguće pružiti nivo dostignutog učinka u ovoj oblasti.

Ono što je važno istaći jeste da su u Crnoj Gori postavljeni ciljevi koji se odnose na povećanje učešća u sportu, kako aktivnom tako i društvenom, manje zastupljenih segmenata stanovništva. Strateškim dokumentom je prepoznato je da postoji određen broj grupa u našem društvu koje učestvuju znatno manje od ukupnog prosjeka stanovništva u Crnoj Gori. To uključuje osobe sa invaliditetom, ljude slabijeg socio-ekonomskog položaja, žene i devojke i pripadnike etničkih manjina, sa primarnim akcentom na pripadnike Romske i Egipćanske zajednice. Činjenica je da je društvo u Crnoj Gori sve više multikulturalno. Sport može dati važan doprinos ekonomskoj i socijalnoj koheziji i integrisanju u društvo koristeći potencijal sporta za socijalno uključivanje, integraciju i jednake mogućnosti, naglašavajući pritom potpunu neprihvatljivost svih oblika rasizma i ksenofobije koji su još uvijek pojava koja se može identifikovati u Crnoj Gori.

Kada je u pitanju ova oblast potrebno je istaći da su u prethodnom periodu sprovođenja javne politike, nacionalni sportski savezi jasno prepoznati kao nosioci aktivnosti organizacije seminara, obuka ili kurseva na temu suzbijanja govora mržnje u sportu, podsticanja većeg nivoa rodne ravnopravnosti u sportu. U prethodnom periodu:

- 4 nacionalna sportska saveza su realizovala 5 seminara na temu suzbijanja govora mržnje u sportu, rodne ravnopravnosti u sportu, edukacije sportista za rad nakon sportske karijere, i to: Fudbalski savez Crne Gore, Muaythai savez Crne Gore, Studentski sportski savez Crne Gore i Skijaški savez Crne Gore.
- Četiri nacionalna sportska saveza su posredno, učešćem u seminarima međunarodnih sportskih federacija, donošenjem određenih pravilnika (shodno obavezama prema međunarodnim sportskim asocijacijama) imalo određene aktivnosti koje se tiču navedenih tema, ali nisu sami organizovali seminare/obuke. Ostalih 14 nacionalnih sportskih saveza nisu realizovali predmetnu aktivnost uglavnom zbog epidemiološke situacije nastale uslijed pandemije izazvane covid19 virusom, ili nedostatka novca.

Kada govorimo o rodnoj ravnopravnosti u sportu u Crnoj Gori, važno je istaći da je ostvaren veliki napredak u pogledu balansiranja ukupnog broja sportista koji učestvuju na Igrama, pa smo tako na Olimpijskim igrama u Tokiju imali čak veći broj žena nego muškaraca u olimpijskom timu (ženski rukometni tim, plivanje, atletika, tenis, džudo, streljaštvo), ali ostaju mnogi drugi izazovi i praznine.

Međutim, problem sa učešćem žena u rukovodećim tijelima sportskih organizacija i dalje predstavlja problem koji je potrebno adresirati u narednom periodu sprovođenja politike.

Takođe, još jedan od identifikovanih problema sa kojim se suočavaju žene u Crnoj Gori, ali i globalno, jeste predstavljanje sportistkinja i ženskog sporta u medijima. Većina tradicionalnih i digitalnih medija obezbjeđuje značajan prostor za sportske sadržaje. Međutim, važno je uspostaviti bližu saradnju između medija i sportskih organizacija u Crnoj Gori, kako bi se mediji uključili u kampanju stimulisanja bavljenja fizičkom aktivnošću, ali i pomogli u rješavanju određenih problema sa kojima se suočava crnogorski sport (žene u sportu, osjetljive grupe u sportu, popularizacija malih sportova, nasilje u sportu, štetnost dopinga i sl).

III TABELA ZA IZVJEŠTAVANJE

STRATEŠKI CILJ I: Unapređenje sporta djece učenika i studenata i podsticanje njihovog bavljenja sportskim aktivnostima
OPERATIVNI CILJ 1.1 : Povećan nivo informisanosti učenika i studenata o važnosti bavljenja sportom i sportskim aktivnostima
INDIKATOR UČINKA: Nivo informisanosti djece uzrasta od V - IX razreda osnovnih škola i studenata I godine fakulteta o važnosti bavljenja sportom i sportskim aktivnostima povećan za najmanje 3%

AKTIVNOST	INDIKATOR REZULTATA	NADLEŽNE INSTITUCIJE	STATUS REALIZACIJE			DATUM POČETKA- DATUM ZAVRŠETKA	PLANIRANA SREDSTVA UTROŠENA SREDSTVA	IZVOR FINANSIRANJA	PREPORUKE
Organizovati predavanja za učenike i studente o važnosti bavljenja sportom	Održano najmanje četiri predavanja	Crnogorski školski sportski savez, Studentski sportski savez Crne Gore Partneri u realizaciji: Ministarstvo sporta i mladih, Ministarstvo prosvjete i NVO	Studentski sportski savez Crne Gore je u sklopu hiking tura Upoznaj Crnu Goru 2021 organizovao kratka predavanja koja imaju za cilj da motivišu studente da se bave sa bilo kojim oblikom fizičke aktivnosti. Pored hikiga, u pauzama se organizuje kratko predavanje. Ukupnan broj učesnika je 668. Ukupno je održano 6 predavanja, na sljedećim lokacijama:			I kvartal 2020-I kvartal 2021	Planirana sredstva: 2.000 eura Utrošena sredstva: 6.000 eura	Budžet Crnogorskog školskog sportskog saveza i Studenskog sportskog saveza Crne Gore	Potrebno je nastaviti sa sprovođenjem navedene aktivnosti i u narednom periodu planiranja javne politike.
			<ul style="list-style-type: none"> • Kotor - Krstac – Kotor 107, • Zabojsko jezero 112, • Bjelasica – Crna glava, Pešića jezero 104, • Komovi – Bjelasica 123, 						

- Mali Žebalac 127,
- Brajići – Miločer 95.

STRATEŠKI CILJ II: Unapređenje bavljenja sportom kroz klubove i sportsku rekreaciju, promocija i podsticanje svih građana na bavljenje sportom

OPERATIVNI CILJ 2.1: Podsticanje građana na rekreativno bavljenje sportom

INDIKATOR UČINKA: Broj sportsko rekreativnih manifestacija koje imaju za cilj promociju i podsticanje svih građana na bavljenje sportom povećan za 2%

AKTIVNOST	INDIKATOR REZULTATA	NADLEŽNE INSTITUCIJE	STATUS REALIZACIJE			DATUM POČETKA- DATUM ZAVRŠETKA	PLANIRANA SREDSTVA UTROŠENA SREDSTVA	IZVOR FINANSIRANJA	PREPORUKE
Organizovati sportsko rekreativne manifestacije	Održano najmanje 10 sportsko rekreativnih manifestacija	Crnogorski savez sportske rekreacije „Sport za sve” Partneri u realizaciji: Ministarstvo sporta i mladih	Period realizacije aktivnosti (2020-2021), je bio obuhvaćen mjerama u cilju suzbijanja pandemije virusa COVID-19, zbog čega nije bilo moguće organizovani sportske i rekreativne manifestacije koje bi podrazumijevale okupljanje većeg broja ljudi na jednom mjestu.			I kvartal 2020- IV kvartal 2020	Planirana sredstva: 10.000 eura Utrošena sredstva:	Budžet Crnogorskog saveza sportske rekreacije „Sport za sve	Poseban akcenat staviti na organizaciju sportsko.rekreativnih manifestacija u narednom periodu, uzimajući u obzir da aktivnost nije realizovana u poslednjoj godini sprovođenja strategije.

OPERATIVNI CILJ 2.2: Poboljšanje uslova za rekreativno bavljenje sportom

INDIKATOR UČINKA:

AKTIVNOST	INDIKATOR REZULTATA	NADLEŽNE INSTITUCIJE	STATUS REALIZACIJE			DATUM POČETKA-DATUM ZAVRŠETKA	PLANIRANA SREDSTVA/UTROŠENA SREDSTVA	IZVOR FINANSIRANJA	PREPORUKE
Rekonstrukcija i adaptacija sportskih objekata	Rekonstruisano i adaptirano najmanje pet sportskih objekata	Ministarstvo sporta i mladih Partneri u realizaciji Uprava za javne radove i lokalne samouprave	Tokom 2020. godine Ministarstvo sporta i mladih je podržalo 14 projekata koji se na izgradnju, rekonstrukciju i adaptaciju sportskih objekata širom Crne Gore. Ukupna vrijednost podržanih projekata iznosi € 744,522.99. Podržani su sljedeći projekti: Adaptacija fiskalne OŠ Kekec Ba adaptacija fiskalne OŠ Ratko Žarić, Nikšić, adaptacija sport terena u naselju			I kvartal 2020-IV kvartal 2020	Planirana sredstva: 200.000 eura Utrošena sredstva: € 744,522.99	Budžet Ministarstva sporta i mladih i Kapitalni budžet	Ova aktivnost je jedan od ključnih elemenata uspješnog sprovođenja politika sporta u Crnoj Gori, zbog čega će se nastaviti sa intenzivnim ulaganjima u postojeće i nove sportske objekte.

			<p><u>Petrovića Kongo Cetinje,</u> <u>adaptacija sportskog</u> <u>terena OŠ Dušan Ivović</u> <u>na Kosanici, Pljevlja,</u> <u>adaptacija sportskog</u> <u>terena u Moskovskoj</u> <u>ulici, Podgorica,</u> <u>adaptacija fiskulturne</u> <u>sale gimnazija Slobodan</u> <u>Škerović Podgorica,</u> <u>adaptacija fiskulturne</u> <u>sale Srednja ekonomska</u> <u>škola Mirko Vešović</u> <u>Podgorica, adaptacija</u> <u>terena na bul. Sv. Petra</u> <u>Cetinjskog Podgorica,</u> <u>adaptacija terena u ul.</u> <u>Meše Selimovića</u> <u>Podgorica, adaptacija</u> <u>fiskulturne sale OŠ Pavle</u> <u>Kovačević Nikšić,</u> <u>adaptacija sportskog</u> <u>terena u MZ Nikoljac</u> <u>Bijelo Polje, adaptacija</u> <u>biciklističke i trim staze u</u> <u>Mojkovcu, adaptacija</u> <u>fiskulturne sale</u> <u>Obrazovni centar Šavnik,</u> <u>adaptacija sportskog</u> <u>terena u dvorištu</u> <u>gimnazije Tanasije</u> <u>Pejatović Pljevlja,</u> <u>adaptacija fiskulturne</u></p>			
--	--	--	--	--	--	--

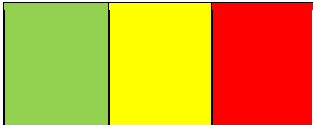
Raspisati Javni konkurs za sufinansiranje programa sportskih organizacija	Iznos opredijeljenih novčanih sredstava	Ministarstvo sporta i mladih	Uprava za sport i mlade je dana 22.07.2021. godine objavila Javni konkurs za sufinansiranje programa sportskih organizacija u 2021. godini. Shodno Odluci o dodjeli sredstava za sprovođenje programa sportskih organizacija u 2021. godini br.01-105-614/21-1142-4 od 26.08.2021. godine, opredijeljena su sredstva u iznosu od 2.552.000,00 eura za realizaciju godišnjih programa 35 nacionalnih sportskih saveza.	I kvartal 2020 – I kvartal 2021	Planirana sredstva: 150.000 – 200.000 eura Utrošena sredstva: 4.130.896,08	Budžet Ministarstva sporta i mladih	Aktivnost će biti implementirana u svakom ciklusu sprovođenja politika sporta.
			Osim navedenog, shodno zaključcima Vlade Crne Gore, sportskim organizacijama su dodijeljena dodatna sredstva u ukupnom iznosu od 1.578.896,08 eura.				

STRATEŠKI CILJ IV: Promocija Crne Gore kroz sport**OPERATIVNI CILJ 4.1 :** Promovisanje Crne Gore kroz učešće crnogorskih sportskih reprezentacija na međunarodnim takmičenjima**INDIKATOR UČINKA:**

AKTIVNOST	INDIKATOR REZULTATA	NADLEŽNE INSTITUCIJE	STATUS REALIZACIJE			DATUM POČETKA-DATUM ZAVRŠETKA	PLANIRANA SREDSTVA UTROŠENA SREDSTVA	IZVOR FINANSIRANJA	PREPORUKE
Podržati nacionalne sportske saveze kroz programske aktivnosti za učešće na međunarodnim takmičenjima	Broj podržanih nacionalnih sportskih saveza za učešće u međunarodnim takmičenjima	Ministarstvo sporta i mladih				I kvartal 2020 – I kvartal 2021	Planirana sredstva: 400.000 eura Utrošena sredstva: 4.130.896,08	Budžet Ministarstva sporta i mladih	Podrška sportskim savezima je tađe jedan od ključnih ciljeva javne politike i nastaviće se sa njenim sprovođenjem i u narednom periodu.

OPERATIVNI CILJ 4.2 : Promovisanje Crne Gore kroz učešće u međunarodnoj sportskoj inicijativi Evropske komisije – Evropska nedjelja sporta**INDIKATOR UČINKA:** Povećan broj aktivnosti kojima se obilježava Evropska nedjelja sporta u Crnoj Gori

AKTIVNOST		NADLEŽNE	STATUS REALIZACIJE	DATUM	PLANIRANA		PREPORUKE
-----------	--	----------	--------------------	-------	-----------	--	-----------

	INDIKATOR REZULTATA	INSTITUCIJE		POČETKA- DATUM ZAVRŠETKA	SREDSTVA AUTROŠENA SREDSTVA	IZVOR FINANSIRANJA	
Organizovati niz aktivnosti u sklopu Evropske nedelje sporta	Broj realizovanih aktivnosti	Ministarstvo sporta i mladih Partneri u Realizaciji: Nacionalni sportski savezi, Lokalne samouprave	U periodu od 23. do 30. septembra 2021. godine u Crnoj Gori se obilježila Evropska nedjelja sporta. Događaj koji je na centralnom nivou u Crnoj Gori otvorio Evropsku nedjelju sporta, održao se uz tehničku podršku Atletskog saveza Crne Gore, 29. septembra, pod nazivom "Fun Run", odnosno trka zadovoljstva, na dužini od 3km. Dan nakon navedenog događaja, održan je Uni(versity)Sport Village 2021, inicijativa koju je Uprava za sport i mlade organizovala uz podršku Studentskog sportskog saveza. Događaj pod nazivom "Basketball under the open sky", odnosno	III kvartal 2020 – III kvartal 2021	Planirana sredstva: 10.000 do 50.000 eura	Budžet Ministarstva sporta i mladih, Evropska komisija	Nastaviće se organizacija godišnjih aktivnosti u cilju obilježavanja Evropske nedleje sporta.

			<p>“Košarka pod otvorenim nebom”, organizovan je uz</p>				
--	--	--	---	--	--	--	--

			tehničku pomoć, KK "Boys". „Fast Run 5K“, ujedno i posljednja od četiri centralne manifestacije, organizovana je uz podršku SRD Road Runners Montenegro, 9. oktobra ispred zidina Starog grada u Budvi.				
--	--	--	---	--	--	--	--

OPERATIVNI CILJ 4.3 : Jačanje kulta crnogorske reprezentacije

INDIKATOR UČINKA:

AKTIVNOST	INDIKATOR REZULTATA	NADLEŽNE INSTITUCIJE	STATUS REALIZACIJE			DATUM POČETKA-DATUM ZAVRŠETKA	PLANIRANA SREDSTVA/UTROŠENA SREDSTVA	IZVOR FINANSIRANJA	PREPORUKE
Obilježavanje Dana reprezentacija Crne Gore	Obilježen Dan reprezentacija	Ministarstvo sporta i mladih Partneri u Realizaciji: Nacionalni sportski savezi, Lokalne samouprave	Imajući u vidu da su tokom marta 2021. godine bile na snazi mjere koje su se odnosile na korona virus nisu organizovane dom aktivnosti povodna obilježavanja Dana reprezentacija.			I kvarta 2020 – I kvartal 2021			Prestankom restriktivnih mjera COVID politike, može se nastaviti sa sprovođenjem aktivnosti u cilju obilježavanja Dana reprezentacije Crne Gore.

Definisanje istraživanja i naučno istraživačke studije na osnovu podataka o zdravstvenoj sposobnosti sportista	Broj objavljenih publikacija	Fakultet za sport i fizičko vaspitanje, Zdravstvena ustanova za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti sportista Partneri u realizaciji NVO	Relevantna istraživanja i studije nisu pripremljene u predviđenom roku iz razloga nedostatka adekvatnih naučnih i tehničkih kapaciteta potrebnih za sprovođenje istraživanja. Navedeno pitanje predstavlja jednu od krucijalnih oblasti koja će biti adresirana novim strateškim dokumentom.	I kvartal 2020- IV kvartal 2021	Planirana sredstva: 8,000 eura	Budžet zdravstvene ustanove za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti sportista i budžet Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje	Predmetno istraživanje predstavlja osnov daljeg planiranja politika sporta u sferi zdravstva.
--	------------------------------	--	--	------------------------------------	-----------------------------------	---	---

STRATEŠKI CILJ VI: Sprečavanje negativnih pojava u sportu

OPERATIVNI CILJ 6.1 : Primjena WADA pravila

INDIKATOR UČINKA:

AKTIVNOST	INDIKATOR REZULTATA	NADLEŽNE INSTITUCIJE	STATUS REALIZACIJE	DATUM POČETKA-	PLANIRANA SREDSTVA-	IZVOR FINANSIRANJA	PREPORUKE
				DATUM ZAVRŠETKA	UTROŠENA SREDSTVA		

Pratiti i primjenjivati WADA pravila	Urađen izvještaj o radu Komisije za antidoping	Komisija za antidoping {obrazovana 13. 9. 2018., odlukom Upravnog odbora Crnogorskog olimpijskog komiteta}	Realizovano, u skladu sa kapacitetima tadašnje Komisije za antidoping kao sastavnog dijela COK	I kvartal 2020 – IV kvartal 2021	Planirana sredstva: 50.000 eura Utrošena sredstva: nadležno Ministarstvo je određen iznos uplatilo na žiro račun COK, a finansijske transakcije je realizovalo računovodstvo COK, tako da ja nemam konkretne podatke ni o uplaćenim ni o utrošenim sredstvima	Budžet Komisije za antidoping koji se uplaćivao na žiro račun COK {jer je Komisija za antidoping obrazovana od strane COK, i nije imala svoj žiro račun}	Nastaviti sa uspješnim sprovođenjem predmetne aktivnosti.
--------------------------------------	--	--	--	----------------------------------	--	--	---

OPERATIVNI CILJ 6.2 : Jačanje prevencije i sprečavanje negativnih pojava u sportu

INDIKATOR UČINKA:

AKTIVNOST	INDIKATOR REZULTATA	NADLEŽNE INSTITUCIJE	STATUS REALIZACIJE	DATUM POČETKA-DATUM ZAVRŠETKA	PLANIRANA SREDSTVA/UTROŠENA SREDSTVA	IZVOR FINANSIRANJA	PREPORUKE
							

Sprovoditi doping kontrole	Broj obavljenih doping kontrola	Komisija za antidoping {obrazovana 13. 9. 2018., odlukom Upravnog odbora Crnogorskog olimpijskog komiteta} Partneri u Realizaciji: COK POK i Nacionalni sportski savezi	Realizovano, u skladu sa kapacitetima tadašnje Komisije za antidoping kao sastavnog dijela COK, a naročito imajući u vidu pandemiju - sprovedeno je 24 doping kontrole	III kvartal 2020 – IV kvartal 2021	Planirana sredstva: 26.695 eura {prema planu Komisije za antidoping za 2021. godinu} Utrošena sredstva: nadležno Ministarstvo je određen iznos uplatilo na račun COK, a novcem je raspolagalo računovodstvo COK, tako da ja nemam konkretne podatke o uplaćenim i utrošenim sredstvima	Budžet Komisije za antidoping koji se uplaćivao na žiro račun COK {jer je Komisija za antidoping obrazovana od strane COK, i nije imala svoj žiro račun}	Nastavitisa uspješnim sprovođenjem predmetne aktivnosti.
----------------------------	---------------------------------	--	--	------------------------------------	---	--	--

OPERATIVNI CILJ 6.3 : Kreirane pretpostavke za sprječavanje negativnih pojava u sportu

INDIKATOR UČINKA: Dostavljen spisak nedozvoljenih sredstava svim nacionalnim sportskim savezima

AKTIVNOST	NADLEŽNE	STATUS REALIZACIJE	DATUM	PLANIRANA	PREPORUKE
-----------	----------	--------------------	-------	-----------	-----------

	INDIKATOR REZULTATA	INSTITUCIJE				POČETKA- DATUM ZAVRŠETKA	SREDSTVA AUTROŠENA SREDSTVA	IZVOR FINANSIRANJA	
Prevesti i objaviti spisak nedozvoljenih sredstava na sajtu Komisije za antidoping	Preveden i objavljen spisak nedozvoljenih sredstava na sajtu Komisije za antidoping	Komisija za antidoping {obrazovana 13. 9. 2018., odlukom Upravnog odbora Crnogorskog olimpijskog komiteta}	U izvještajnom period su pripremljeni: - Spisak nedozvoljenih sredstava za 2020. godinu - Spisak nedozvoljenih sredstava – 2021.			IV kvartal 2020 – IV kvartal 2021	Planirana sredstva: prema podacima koje ja imam {kao član tadašnje Komisije za antidoping}, za ovu aktivnost od strane Komisije za antidoping nije bila predviđena posebna budžetska linija ni za 2020. ni za 2021. godinu Utrošena sredstva: ja sam radila taj prevod, kao član tadašnje Komisije za antidoping	Budžet Komisije za antidoping – prema podacima koje ja imam {kao član tadašnje Komisije za antidoping}, za ovu aktivnost od strane Komisije za antidoping nije bila predviđena posebna budžetska linija ni za 2020. ni za 2021. godinu	Nastavitisa uspješnim sprovođenjem predmetne aktivnosti.

STRATEŠKI CILJ VII: Unapređenje stanja sportske infrastrukture u Crnoj Gori

OPERATIVNI CILJ 7.1 : Podrška lokalnim samoupravama u izgradnji, rekonstrukciji, adaptaciji, opremanju i održavanju sportskih objekata

INDIKATOR UČINKA: Porast broja podržanih infrastrukturnih projekata

AKTIVNOST	INDIKATOR REZULTATA	NADLEŽNE INSTITUCIJE	STATUS REALIZACIJE			DATUM POČETKA- DATUM ZAVRŠETKA	PLANIRANA SREDSTVA UTROŠENA SREDSTVA	IZVOR FINANSIRANJA	PREPORUKE
Provjeriti ispunjenost uslova iz baze infrastrukturnih projekata koji su prijavljeni od strane lokalnih samouprava kao prioritetni za podršku	Izgrađeno, rekonstruisano i adaptirano najmanje 10 sportskih objekata	Ministarstvo sporta i mladih Partneri u realizaciji: Direkcija javnih radova i lokalne samouprave	Tokom 2021. godine lokalne samouprave su kod Uprave za sport I mlade kandidovale preko 60 projekata iz sportske infrastrukture. Od navedenih projekata, podržano je 13 projekata koji se odnose na izgradnju, rekonstrukciju, adaptaciju I opremanje sportskih objekata.			I kvartal 2020 – IV kvartal 2021	Planirana sredstva: 200.000 eura Utrošena sredstva: 325,663.48	Budžet Ministarstva sporta i mladih, Kapitalni budžet	Saradnja sa lokalnim samoupravama i razvoj infrastrukturnih projekata je takođe jedan od ključnih postulata uspješnog sporovđenja politika sporta.

STRATEŠKI CILJ VIII: Podsticanje istraživačko-razvojnog, vaspitno-obrazovnog i stručnog rada u sportu kao i stručno osposobljavanje u sportu

OPERATIVNI CILJ 8.1 : Podignut nivo obučenosti lica koja obavljaju stručne poslove u sportu

INDIKATOR UČINKA: Porast broja lica koja imaju položen stručni ispit za rad u oblasti sporta

AKTIVNOST	INDIKATOR REZULTATA	NADLEŽNE INSTITUCIJE	STATUS REALIZACIJE			DATUM POČETKA- DATUM ZAVRŠETKA	PLANIRANA SREDSTVA UTROŠENA SREDSTVA	IZVOR FINANSIRANJA	PREPORUKE

Organizovati seminare, obuke ili kurseve na temu suzbijanja govora mržnje u sportu, rodna ravnopravnost u sportu, edukacija sportista za rad nakon sportske karijere	Organizovano najmanje 3 obuke - seminara - kursa	Nadležni nacionalni sportski savezi Partneri u realizaciji: Ministarstvo sporta i mladih i Zavod za zapošljavanje Crne Gore	Period realizacije aktivnosti (2020-2021), je bio obuhvaćen mjerama u cilju suzbijanja pandemije virusa COVID-19, zbog čega nije bilo moguće organizovati ovaj tip aktivnosti koje bi podrazumijevale okupljanje većeg broja ljudi na jednom mjestu.	I kvartal 2020 – IV kvartal 2021	Planirana sredstva: 6,000 eura	Budžet nadležnih nacionalnih sportskih saveza	Aktivnost će biti intezivnije sprovedena u narednom periodu planiranja javne politike.
--	--	--	--	----------------------------------	--------------------------------	---	--

IV NALAZI EVALUACIJE:

Završni izvještaj sadrži sažetak/rezime najvažnijih rezultata **ex-post evaluacije**, koja je sprovedena od strane **eksternog/nezavisnog evaluatora** angažovanog od strane **UNICEF-a**, koji je korišćenjem **metoda** analize postojećih dokumenata iz predmetne oblasti, sprovođenjem dubinskih intervjua sa svim zainteresovanim stranama, definisao **evaluacioni izvještaj** koji stavlja akcenat na sledeće nalaze:

Ono što treba naglasiti kao ključnu preporuku sprovedene evaluacije za kreiranje novog strateškog dokumenta jeste kreiranje indikatora koji će jasno dati mogućnost jerenja uticaja samih aktivnosti. Indikatori, kako su kreirani u predmetnoj Strategiji, ne daju mogućnost ocjene stvarnog uticaja implementacije svih mjera i aktivnosti, takođe ne daju mogućnost kreiranja dobre analize u dijelu efekata same Strategije.

Neophodno je unaprijediti proces monitoringa i evaluacije strateškog dokumenta, sa jasno definisanim i mjerljivim indikatorima, koji bi uključivali kako početne vrijednosti tako i vrijednosti koje želimo da postignemo na kraju izvještajnog perioda. Samo se na ovaj način može postići precizno i tačno mjerenje učinaka samih aktivnosti koji su predviđeni strategijom. Takođe, u ovom dijelu neophodno je kreirati i dobar sistem izvještavanja, kako bi se standardizovalo izvještavanje po pitanju uspjeha same Strategije.

Neophodno je dalje unapređenje koordinacije i saradnje između svih relevantnih institucija i organizacija u cilju kvalitetnijeg i efikasnijeg prikupljanja podataka, te unapređenju statističkog sistema, u dijelu implementacije određenih standarda koji su propisani ovom Strategijom, a koje se odnose na podatke u oblasti sporta. Ali takođe, neophodno je unaprijediti dalju saradnju između svih aktera iz svere sporta sa institucijama

i organizacijama iz dijela akademije ali i sa drugim Ministarstvima, posebno ministarstvom zdravlja, da bi se finalizovale započete aktivnosti u dijelu obezbjeđenja zdravstvene zaštite za sve.

Obezbijediti institucionalnu stabilnost u cilu pravovremene efikasnosti implementaciji Strategije, te raditi na dodatnom jačanju kadrovskih rješenja, posebno u dijelu unapređenja kapaciteta, dijelova Ministarstva koji se direktno odnose na implementaciju aktivnosti Strategije. Česte promjene i reorganizacija Ministarstva i Uprave su u određenoj mjeri usporile implementaciju svih aktivnosti, a samim tim su i otežale rad u ovoj oblasti.

Shodno datim ciljevima ključni nalazi evaluacije obuhvataju:

- **Uspostavljanje funkcionalnog sistema za osnivanje i rad sportskih organizacija:** U ovom dijelu možemo zaključiti da su realizovane aktivnosti, mjere doprinijele unapređenju situacije i da se regulatorni okvir u dijelu sporta u Crnoj Gori unaprijedio te da su kako sportski klubovi tako i ostali akteri u ovoj oblasti u značajnoj mjeri unaprijedili svoja dokumenta i pravni status. Nadalje, mora se navesti da je ovaj sistem u velikoj mjeri doprinio efikasnosti funkcionisanja svih aktera imajući u vidu da je kompletan proces eliminisao neaktivne organizacije iz sistema. Ono što jeste bitno naglasiti da nisu implementirane edukativne aktivnosti planirane u ovom dijelu što zapravo ima negativan uticaj na kapacitete samih individua koji rade u dijelu sporta i razvoja sporta u Crnoj Gori.
- **Unaprijeđenje sporta djece, učenika i studenata i podsticanje njihovog bavljenja sportskim aktivnostima:** I u ovom dijelu, nadležno Ministarstvo je implementiralo većinu predloženih aktivnosti i mjera tokom trajanja ove Strategije. Ono što je bitno je naglasiti da su određene aktivnosti, posebno u dijelu sporta djece, učenika i studenata implementirano sa dobrim rezultatima. Posebno manifestacije koje su imale za cilj njihovo veće uključanje u ove aktivnosti. Ipak, tokom pandemije COVID 19 ove aktivnosti su usporile sa implementacijom i intezitet ovih aktivnosti se nije u značajnoj mjeri unaprijedio nakon stabilizacije situacije sa pandemijom. Ipak, ovo ostaje kao jedna preporuka za nadležne organe da u narednom periodu se posvete u većoj mjeri ovoj problematici. Što se tiče zdravlja, neophodno je uraditi više aktivnosti i mjera u ovom dijelu jer implementacija planiranih aktivnosti nije išla planiranom dinamikom.
- **Unaprijeđenje bavljenja sportom kroz klubove i sportsku rekreaciju i promocija i podsticanje svih građana na bavljenje sportom:** Shodno zakonskoj regulativi, javni konkursi za podršku klubovima se raspisuju i implementiraju svake godine, i zainteresovanost organizacija i klubova iz ove oblasti raste iz godine u godinu. Takođe, infrastuktura neophodna za implementaciju i ostvarenje ovog cilja je unaprijeđenja tokom implementacije Strategije. Ipak, dio koji se odnosi na zdravlje i dalje nije reformisan i neophodno je dalje raditi, zajedno sa drugim institucijama i nadležnim organima da se postave uslovi i kreira neophodna infrastruktura za to.
- **Unaprijeđenje i promocija razvoja sporta osoba sa invaliditetom:** U ovoj oblasti, veoma značajan segment obavlja Paraolimpijski Komitet Crne Gore. POK svake godine održava minimum 3 predavanja / tribine/ seminare o važnosti i benefitima bavljenja sportom i sportskim aktivnostima, što u značajnoj mjeri unapređuje potencijale za bavljenje sportom. Takođe, POK ima jasnu podršku od strane nadležnih organa. Ipak ono što jeste značajno je da se ova podrška unaprijedi i da se više novca opredijeli za ove aktivnosti, kako bi se svima ponudilo

više mogućnosti da stiču navike i da se aktivno uključe u dijelu bavljenja sportom. Takođe, neophodno je dodatno raditi na unapređenju sportske infrastrukture kako bi i bavljenje sportom bilo dostupno za sve, posebno za lica sa invaliditetom.

- **Podsticanje i promocija vrhunskog sporta i sportista sa vrhunskim reprezentativnim rezultatima:** Zakonska regulativa u ovoj oblasti je donijeta i preispitani su svi kriterijumi za davanje kako premija tako i ostalih naknada. Ove aktivnosti se implementiraju iz godine u godinu. Ono što je neophodno u tom dijelu je kreirati finansijski okvir koji može dodatno da unaprijedi situaciju, jer povećanjem finansija u ovoj oblasti će se promovisati sport, promovisaće se uspješni sportisti ali će se i raditi na podizanju svijesti za bavljenje istim. Ovo je najbolji pokazatelj da Crna Gora prepoznaje i adekvatno nagrađuje rezultate koje mladi sportisti postižu na najprestižnijim međunarodnim takmičenjima, predstavljajući svoju državu na najbolji mogući način. Ipak, neophodno je dalje raditi na poboljšanju uslova za vrhunske sportiste i povećanju svih naknada koje se odnose na iste, te kreirati jasan finansijski okvir koji bi u većoj mjeri bio posvećen ovom dijelu. Na ovaj način bi se kako perspektivnim, tako i vrhunskim sportistima, ali i onim koji teže da to budu pružile bolje mogućnosti.
- **Podsticanje djelovanja Crnogorskog olimpijskog komiteta, Paraolimpijskog komiteta Crne Gore i nacionalnih sportskih saveza:** Tokom implementacije Strategije COK i POK su pokazali snažne kapacitete za svoje djelovanje i kroz implementaciju svih aktivnosti su pokazali da rade na unapređenju stanja sporta u Crnoj Gori. U narednom periodu neophodno je dodatno raditi na jačanju njihovih aktivnosti i djelovanja kao i na jačanju finansijskih sredstava opredijeljenih iz budžetskih sredstava za njihovo poslovanje, posebno imajući na umu njihovu ulogu i značaj. Takođe, u narednom periodu i COK i POK bi trebali da kontinuirano pružaju edukaciju kako njihovim zaposlenima tako i ostalim savezima a sve u cilju promovisanja sporta.
- **Promocija Crne Gore kroz sport:** Sve mjere propisane Strategijom su implementirane. Ipak, ono što jeste preporuka je da se nastavi sa kontinuiranom promocijom Crne Gore kroz sport i da se u što većem broju kreiraju promotivne kampanje kako bi se više promovisali sportski uspjesi ali i svi oni koji se bave sportom. Na ovaj način, promovisaće se Crna Gora ali će se promovisati i sport kod djece, školaraca i rekreativaca, što će doprinijeti većoj zastupljenosti u ovim kategorijama.
- **Unaprijeđenje sistema utvrđivanja zdravstvene sposobnosti sportista:** U ovom dijelu nije zabilježen određeni napredak. Iako su početkom implementacije Strategije kreirana zakonska rješenja za bolju situaciju u ovoj oblasti, nije došlo do formalizacije i početka rada Zavoda za sportsku medicinu. Ovo je jedan dio koji zahtijeva dodatne mjere i dodatnu saradnju među institucijama, kako bi što prije i ovaj dio Strategije mogao da zabilježi pozitivne pomake. Moramo biti svjesni da ovo i jeste jedan od najznačajnijih segmenata, kako kod sportista, tako i kod rekreativaca i djece, te zahtijeva ozbiljan rad.
- **Spriječavanje negativnih pojava u sportu:** Crna Gora je prepoznata kao zemlja koja poštuje sve međunarodne prakse i preporuke u dijelu sprječavanja negativnih pojava u sportu. Ono što je neophodno, kako bi i ove aktivnosti i mjere bile još efikasnije jeste da se radi, osim dosadašnje prakse koju treba nastaviti, i na promociji i popularizaciji značaja anti-dopinga u Crnoj Gori. U tom dijelu bi se mogle fokusirati naredne aktivnosti i mjere buduće Strategije razvoja sporta.

- **Unaprijeđenje stanja sportske infrastrukture u Crnoj Gori:** Tokom perioda implementacije Strategije značajne investicije su realizovane i primijetna je orijentisanost ka razvoju sportske infrastrukture. Ono što je neophodno je da se kreiraju dugoročni planovi i da se pronađe način da se odvoji više sredstava za ove potrebe. Takođe, neophodno je raditi dalje na jačanju kapaciteta Opština i poboljšati saradnju lokalnih samouprava i Ministarstva u dijelu zajedničkog rada u ovom dijelu.
- **Podsticanje istraživačko-razvojnog, vaspitno-obrazovnog i stručnog rada u sportu, kao i stručno osposobljavanje u sportu:** Iako je 2020 godine bilo teže organizovati ovakve aktivnosti zbog epidemiološke situacije, jasno je da je u ovom dijelu neophodno dodatno raditi i kreirati jasne planove za budućnost kako bi se unaprijedili kapaciteti svih koji su zaduženi za razvoj sporta. Takođe, neophodno je dodatno uvezati sve aktere u dijelu sporta, posebno uvezati akademiju i sportske organizacije i klubove, jer se na taj način dodatno unapređuje ova oblast.

V PRIKAZ UKUPNO PLANIRANIH I UTROŠENIH FINANSIJSKIH SREDSTAVA

	Godina	Iznos planiranih sredstava	Iznos utrošenih sredstava	Izvor finansiranja
				2018
				5.123.300,00
				5.119.900,13
Budžet	2019	5.297.500,00	5.263.100,94	
	2020	5.338.900,00	5.222.608,77	
	2021	5.826.500,00	5.376.707,36	Budžet Crne Gore
Ukupno planirana i utrošena budžetska sredstva	2018-2021	21.586.200,00	20.982.317,20	
Donatorska podrška			/	

VI GENERALNE PREPORUKE ZA NAREDNI PERIOD SPROVOĐENJA JAVNE POLITIKE

Završnim izvještajem je pružen prikaz najvažnijih preporuka raspoređenih po oblastima strateškog dokumenta. **Kao primarna preporuka, koja predstavlja i jedan od ključnih zaključaka sprovedene evaluacije, jeste potreba da u narednom periodu sprovođenja politike budu definisani kvalitetniji indikatori učinka sa pratećim vrijednostima. Navedeni indikatori moraju biti zasnovani na mjerljivim kvantitativnim ili kvalitativnim podacima, na osnovu kojih će se moći napraviti realan plan razvoja politika sporta u Crnoj Gori.**

Generalne preporuke:

† Uspostavljanje funkcionalnog sistema za osnivanje i rad sportskih organizacija (Ministarstvo sporta i mladih)

- Nastaviti sa sprovođenjem aktivnosti u cilju što efikasnijeg procesuiranja i odlučivanja o zahtjevima za osnivanje sportskih organizacija,
- Sprovesti analizu efektivnosti postojećeg zakonskog okvira u oblastima sporta i definisati preporuke za rješavanje evidentiranih nedostataka,
- Sprovoditi edukacije zaposlenih u sportskim organizacijama u cilju upoznavanja sa propisima u skladu sa kojima sportska organizacija treba da posluje.

† Unaprijeđenje sporta djece, učenika i studenata i podsticanje njihovog bavljenja sportskim aktivnostima (Ministarstvo sporta i mladih, Sportski savezi u Crnoj Gori)

- Sprovođenje postojećih i razvoj novih aktivnosti u cilju motivisanja djece da se bave sportom,
- Uvesti posebne mjere da se djeci iz socijalno ugroženih sredina omogući pristup sportovima koji podrazumijevaju visoke troškove opreme i naknade,
- Povećati broj odraslih koji se redovno bave različitim oblicima sportskih aktivnosti,
- Eliminacija postojećeg jaza u pogledu aktivnog učešća u sportu između muškaraca i žena u Crnoj Gori, - Smanjen nivo sedentarizma kod odraslih,
- Povećan broj odraslih koji se redovno društveno uključuju u sport kroz volontiranje, članstvo u sportsko klubu i/ili učešće u različitim oblicima sportskih aktivnosti.

✚ **Unaprijeđenje bavljenja sportom kroz klubove i sportsku rekreaciju, promocija i podsticanje svih građana na bavljenje sportom (Ministarstvo sporta i mladih, Sportski savezi u Crnoj Gori)**

- Ojačati nivo promocije u zajednici prednosti fizičke aktivnosti sa akcentom na zdravstvene benefite bavljenja sportom i razvoja kvalitetnije socijalne inkluzije građana kroz sportske aktivnosti,
- Razvoj školskih programa namijenjenih promociji fizičke aktivnosti djece, učenika i studenata,
- Ojačati informisanost djece, učenika i studenata o sportskim klubovima i objektima u zajednici, kroz podsticanje interakcije sa vrhunskim sportistima i osobljem sportskih klubova,
- Podsticanje roditelja da se uključe u fizičke i sportske aktivnosti svoje djece kroz organizaciju porodičnih sportskih aktivnosti,
- Uklanjanje prepreka za učešće djece, učenika i studenata u sportskim aktivnostima klubova, kao što su troškovi klupskih honorara i opreme i preterano naglašavanje takmičenja. Ovo se može uraditi obezbeđivanjem vaučera i promovisanjem drugih razloga zbog kojih se ljudi bave sportom, kao što su lična dostignuća, zadovoljstvo i društvena inkluzija.

✚ **Unaprijeđenje i promocija razvoja sporta osoba sa invaliditetom (Ministarstvo sporta i mladih, Paraolimpijski komitet Crne Gore)**

- Pojačati napore ka uključivanju osoba sa mentalnim i fizičkim invaliditetom u sportske aktivnosti i programe i povećati vidljivost u medijima takmičenja na kojima učestvuju sportisti sa invaliditetom,
- Naglašava potrebu za povećanjem finansiranja i uklanjanjem svih prepreka za osobe sa invaliditetom kroz obrazovne kampanje i kampanje podizanja svesti, specijalizovanu obuku za relevantne aktere i pristupačnu sportsku infrastrukturu koja omogućava prisustvo na sportskim događajima i učešće u sportu
- Finansiranje opreme za invalidske i prilagođene sportove,
- Finansiranje sportskih kampova za osobe sa invaliditetom,
- Finansiranje sportskih klubova za invalidna lica.

✚ **Podsticanje i promocija vrhunskog sporta i sportista sa vrhunskim reprezentativnim rezultatima (Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet)**

- Sufinansiranje programa razvoja i priprema vrhunskih sportista,
- Povećanje broja medalja koje su olimpijci i paraolimpijci osvojili na Olimpijskim i Paraolimpijskim igrama,
- Poboljšan plasman Crne Gore na tabeli medalja na Olimpijskim igrama,
- Poboljšan plasman na tabeli medalja na Paraolimpijskim igrama,

- Povećanje broja osvojenih medalja na juniorskom i seniorskom evropskom i svetskom nivou.

✚ **Podsticanje djelovanja Crnogorskog olimpijskog komiteta, Para-olimpijskog komiteta Crne Gore i nacionalnih sportskih saveza (Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, Para-olimpijski komitet Crne Gore)**

- U cilju podrške nacionalnim sportskim savezima kroz programske aktivnosti za učešće na međunarodni takmičenjima, (OC 4.1) potrebno je takođe raspisati Javni konkurs za sufinansiranje programa sportskih organizacija i planirati budžetska sredstva, ova aktivnost proizilazi iz Zakona o sportu („Sl.list CG” br.44/18) i biće realizovana i u 2021. godini.
- Potrebno je nastaviti sa podrškom Para-olimpijskom komitetu Crne Gore u cilju unaprijeđenja i razvoja sporta osoba sa invaliditetom, primarno kroz raspisivanje javnih konkursa za sufinansiranje programa sportskih organizacija namijenjenih osobama sa invaliditetom.

✚ **Promocija Crne Gore kroz sport (Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, Sportski savezi)**

- Potrebno je nastaviti sa aktivnostima koje se odnose na obilježavanje Evropske nedjelje sporta u Crnoj Gori, odnosno promovisanje Crne Gore kroz učešće u međunarodnoj sportskoj inicijativi Evropske komisije – Evropska nedjelja sporta (OC 4.2). Uspješna saradnja sa Evropskom komisijom biće nastavljena u smislu sprovođenja ove međunarodne inicijative koja za cilj ima promociju fizičke aktivnosti i zdravih stilova života. Poseban akcenat je na kontinuiranom povećanju broja sportskih događaja koji se tokom Evropske nedjelje sporta organizuju u Crnoj Gori.

✚ **Unaprijeđen sistem utvrđivanja zdravstvene sposobnosti sportista (Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, Ministarstvo zdravlja, Univerzitet Crne Gore)**

- U narednom periodu je potrebno donijeti Pravilnik o uslovima za obavljanje zdravstvenih pregleda, vrsti i obimu pregleda, načinu vođenja evidencije i medicinske dokumentacije, kao i uslova koje mora da ispunjava doktor odgovarajuće specijalnosti,
- Uspostaviti potrebne uslove kako bi Zavod za sportsku medicinu Crne Gore bio funkcionalan u narednom periodu sprovođenja javne politike.
- Sprovesti sveobuhvatno istraživanje među sportskim organizacijama u Crnoj Gori, koje tretira problematiku strukture i broja angažovanih sportskih radnika

✚ **Sprječavanje negativnih pojava u sportu (Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet)**

- Izmijeniti Zakon o sportu u cilju definisanja održivog institucionalnog okvira u oblasti borbe protiv dopinga koji će imati punu političku, institucionalnu i finansijsku nezavisnost u radu,

- Raditi na profesionalizaciji kadra u oblasti borbe protiv dopinga u sportu,
- Sprovoditi edukativne radionice za sportiste i sportske radnike u cilju ukazivanja o štetnim posljedicama korišćenja nedozvoljenih sredstava u sportu,
- Sprovoditi kampanje za podizanje svijesti o manipulaciji na sportskim takmičenjima.

✚ **Unapređenje stanja sportske infrastrukture u Crnoj Gori (Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet)**

- Razvijati sportsku infrastrukturu, posebno u slabije razvijenim područjima Crne Gore, što će imati za posljedicu stvaranje uslova za unapređenje mogućnosti za razvoj sporta, uključujući svakodnevne fizičke aktivnosti građana, aktivne pauze i vannastavne fizičke aktivnosti u školama,
- Podržati zelenu tranziciju sportskog sektora, posebno u pogledu izgradnje, proširenja i renoviranja sportske infrastrukture,
- Nastaviti sa podrškom i finansiranjem projekata koje su predložile lokalne samouprave za sufinansiranje u cilju unapređenja stanja sportske infrastrukture,
- Nastaviti sa sprovođenjem aktivnosti koje se odnose na rekonstrukciju i adaptaciju sportskih objekata, imajući u vidu da je adekvatno uređena i opremljena sportska infrastruktura jedan od osnovnih preduslova za bavljenje sportom i sportsko-rekreativnim aktivnostima.

✚ **Podsticanje istraživačko-razvojnog vaspitno-obrazovnog i stručnog rada u sportu, kao i stručno osposobljavanje u sportu (Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, Univerzitet Crne Gore)**

- Razvoj novih Istraživanja o sportu koja mogu omogućiti sportistima i aktivnim pojedincima da treniraju i vježbaju na način koj najviše odgovara njihovim fizičkim karakteristikama.
- Ojačati saradnju između trenera i sportista sa sportskim naučnicima, čije nalaze mogu primjenjivati ljekari sportske medicine. Široko rasprostranjena podrška upotrebi nedokazanih suplemenata u sportu, ili nošenje posebnih narukvica ili narukvica za navodno poboljšanje atletskih sposobnosti, samo su neke od pseudonaučnih praksi o kojima treneri i sportisti treba dalje da razgovaraju sa naučnicima i ljekarima.
- Prenos znanja je ključan, zbog čega je potrebno da sportska zajednica u Crnoj Gori bude u mogućnosti da direktnije sarađuje sa sportskim naučnicima i medicinskim radnicima. Potrebno je iskoristiti mogućnosti koje pružaju društveni mediji, aplikativni softver i drugi oblici tehnologije da bismo to postigli. Upotreba ovih alata koji se razvijaju treba da se fokusira na to da sportski ljekari i sportisti budu proaktivni, da koriste vježbe kao prevenciju, a ne da reaguju i liječe bolesti po potrebi.